

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falv” Országos Földművelésügyi Szövetség)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt
Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 49. szám.

December hó 9.

December hó 16-án tartja meg évi közgyűlését a Faluszövetség

A „Falv” Országos Földművelésügyi Szövetség november hó 29-én délután fél 6 órakor, Báthory-utca 24. szám alatti székházában igazgatóválasztmányi ülést tartott. Az ülésen Mayer János ny. miniszter, a Szövetség elnöke, töltötte be az elnöki tisztelet, a választmányi tagok sorából pedig a következők jelentek meg: Baróthyné Stégnüller Mária, Benes Zoltán dr. miniszteri tanácsos, Both Dezső dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, Chrappán István faluszövetségi titkár (Kistarcsa), Éhn Kálmán dr. v. országgyűlési képviselő, Gesztelyi Nagy László dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, Kadn Károly ny. államtitkár, Kussbach Ferenc dr. ügyvéd, Malcomes Gyula báró földbirtokos, Plósz István v. nemzetgyűlési képviselő, Schandl Károly dr. ny. államtitkár, a Faluszövetség elnökhelyettese, Sorbán Sándor miniszteri tanácsos, F. Szabó Géza országgyűlési képviselő, Szabó Sándor dr. ny. főispán, Szekeres Bónis ben-

cés tanár, Szomjas Lajos ny. államtitkár, Vécsey Miklós báró főszolgabíró és Weis István dr., az Országos Társadalombiztosító Intézet vezérigazgatója.

A Faluszövetség tisztikara részéről Tölgyes István dr. igazgató, Szekeres László dr. főtitkár, Wieser Béla titkár, továbbá Mayer Emil, a Vasárnap szerkesztője vett részt az ülésen.

A Kormányzó Ur ünneplése

Mayer János elnök megnyitva az ülést, üdvözölte a megjelenteket, majd kemény szavakkal elítélte a marseillei merénnyel kapcsolatban ellenünk indított rágalomhadjáratot, amelynek be nem vallott célja az, hogy elfojtsa a békerezivizóra irányuló jogos törekvéseinket. A mai súlyos időkben szilárd alapja nemzetünknek Horthy

Miklós Kormányzó Ur, akinek az ország fővárosába tizenöt esztendővel ezelőtt történt bevonulását most ünnepelte a nemzet. Az ünneplésből és hódolatból részt kért a Szövetség is.

Mayer János beszédének a Kormányzó Ur jubileumára vonatkozó részét állva hallgatták végig az igazgatóválasztmány tagjai.

Az elnök ezután utalt arra a küzdelemre, amelyet a falvak népe a gazdasági válság ellen folytat és kiemelte, hogy népünk mérséklettel és józansággal viseli el a megpróbáltatásokat. A Faluszövetségnek az a feladata, hogy a jelenlegi körülmények között is orvosolható panaszokat a kormány elé tárja és azoknak kedvező elintézését szorgalmazza. A kormányzat részéről teljes megértés nyilvánul meg a földművelő társadalom jogos kívánságaival szemben: ezt igazolják az ilyenirányú hatásos intézkedések és a válság kétségtelen enyhülése is. Végül a Szövetség nevében teljes bizalmát fejezte ki Gömbös Gyula miniszterelnök és kormánya működése iránt.

Mayer János a magyar mezőgazdaság nagyköve

A lelkes éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után Schandl Károly dr. elnökhelyettes szólalt fel és felhívta a figyelmet arra, hogy Mayer János a közelmúltban ülte meg törvényhozói munkásságának huszesztendősi jubileumát. A szónok visszaillesztést vett az elmúlt husz esztendőre, majd azt hangsúlyozta, hogy Mayer János, mint Nagyatádi Szabó István vezértársa, képviselte azt a politikai irányzatot, hogy a falvak népe kössön vérszerződést a keresztes intelligenciával. Ennek az elvnek köszönhető, hogy fennmaradt az ország és erre vezethető vissza, hogy a háboru után a mezőgazdaság érdekében oly sok nagyje-

Mayer János ny. miniszter december hó 2-iki beszámolójának közönsége
Kál községben

lentőségű intézkedés történt és pedig negyedmillió földmives tüzhelyhez jutott; a gazdasági cselédek védelmet találtak a corpus jurisban; ma, az éles versenyben is tud boldogulni a magyar mezőgazdaság, sőt — amint a *Manitoba* legyőzése igazolja — nagyszerű sikereket is elér. Mindez nem a véletlen játéka, hanem *egy céltudatos, hosszú munka eredménye, amely munkát Mayer János indította el és hajtott végre.* Arra kéri őt, hogy *mint a magyar mezőgazdaság akkreditált nagykövete tartsa kezében továbbra is a falusi nép és a keresztény intelligencia összefogásának tiszta zászlaját!*

Schandl Károly szép beszéde után a választmányi tagok *jelkes ünneplésben részesítették Mayert Jánost*, aki meghatott szavakban mondott köszönetet és elégtétellel állapította meg, hogy az az ut, amelyet közeléti pályája alatt követett, helyesnek bizonyult és éppen ezért továbbra is ezen az uton fog haladni.

Igazgatói jelentés

A napirend tárgyalása során *Tölgyes István dr. igazgató* részletes tájékoztatást nyújtott a Szövetség működéséről a legutóbbi választmányi ülés óta. Jelentette, hogy a Szövetség bekapcsolódott a nyáron lezajlott *Nemzetközi Mezőgazdasági Kongresszus* munkájába; elabórátumot készített egyik szakosztály részére, kiállítással egybekötött falunapot rendezett Drégelypalánkon a külföldi vendégek tiszteletére és lebonyolította a nemzetközi háztartási serlegversenyt. A Szövetség működéséhez tartozik továbbá a *mult esztendői faluszemináriummal kapcsolatos pályázat kiírása*, amelynek eredményeképpen a néhai Meskó Pál-alapítvány kamatait őt főiskolai hallgató nyerte el. A Szövetség ezidén is megrendezte a *magyar-német és magyar-olasz gazdasági cserereakciót*. Ezután kerülnek sorra a tél folyamán rendezendő *falunapok*; a társadalmi uton előteremtett *vándorkönyvtárak* kiosztása és a *járási értekezletek látogatása* abból a célból, hogy a Szövetség vezetősége hű képet nyerjen a földművelő társadalom orvoslásra váró bajairól. Az igazgatói jelentés végül beszámolt arról, hogy november hó 6-án nyílt meg rendkívül nagy érdeklődés mellett a *második faluszeminárium*, amely azóta tervszerűen folyik és az elméleti előadásokat gyakorlati falulátogatások egészítik ki.

Állásfoglalás a legközelebbi rendeleffel szemben

A választmány az igazgatói jelentést helyeslően tudomásul vette, majd *Tölgyes István dr.* ismertette a falusi lakosság érdekeivel kapcsolatos legutóbbi kormányintézkedéseket. A *legközelebbi rendeletről* nagyobb vita követte. Éhén Kálmán a tervezet mellett foglalt állást, mert véleménye — emberi és orvosi véleménye — szerint ennek a veszedelmes méregnek a szabad árusítását meg kell tiltani. *Malcomes Béla báró* a falvak szempontjait domborította ki; szerinte szabályozásra szükség van, de nem szabad a falvak ősi háziparát megfojtani. *Benics Zoltán* szerint a rendeletről a falvak népe előtt

népszerűtlen, éppen azért vissza kell utasítani. *Plósz István* azt hangsúlyozta, hogy a mai viszonyok mellett a szappanfőzésnek igen nagy jelentősége van, tehát nem szabad azt megakadályozni.

Mayer János elnök határozatként kimondotta, hogy a Szövetség a kérdésnek olyan módon való szabályozását fogja kérni a kormányzattól, hogy a szappanfőzés továbbra is megmaradjon, de a baleseteknek a minimumra való csökkentése is lehetővé tétessék.

Olcsóbb rádió-előfizetést!

Szekeres László dr. főtítkárral ismertette ezután a földművelésügyi minisztérium átiratát a *rádiós mezőgazdasági hírszolgálat kibővítésével kapcsolatban*. A Szövetség javaslatot terjeszt a minisztérium elé, amelyben egyrészt azt kéri, hogy általában gyakorlati kérdésekről és népszerű formában tarthassanak előadásokat, másrészt a Faluszövetség a maga számára havonta kétszer egy-egy előírást kér előadások tartására. *Malcomes Gyula báró* azt kívánja, hogy a rádió ingyen beosássa a falusi egyesületek számára azt a technikai berendezést, amelynek segítségével a jelenlegi készülékekkel Budapest II. leadása is vehető. *Plósz István* a rádió előfizetési díjának csökkentését kérte. *Barótiné Stégmüller Mária* arra hívta fel a figyelmet, hogy a Faluszövetség előadásainak keretében ne feledkezzenek meg a falusi nők igényeiről sem.

Az igazgatóválasztmány a javaslatokat elfogadta, majd *Wieser Béla* titkár előterjesztette az 1933—34. évi zárszámadást, az 1934—35. évi költségvetést és a tagdíjakra vonatkozó alapszabálymódosítást. A választmány a jelentéseket és az alapszabálymódosítást tudomásul vette. Ezután *Szekeres László dr.* főtítkárral a tagdíjhátralékok rendezéséről,

Meghívó

a „FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG 1934. évi december hó 16-án, délelőtt 10 órakor Budapesten, V., Báthory-utca 24. szám alatti székházában tartandó évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Igazgatói jelentés.
3. Alapszabály módosítása.
4. Előző évi zárszámadás ismertetése és a felmentvény megadása.
5. Az 1934—35. évi költségvetés jóváhagyása.
6. Választmány megválasztása.
7. Esetleges indítványok.

Amennyiben a közgyűlés nem lenne határozatképes, úgy a legközelebbi közgyűlés 1935. évi január hó 13-án, délelőtt 10 órakor tartatik meg, amely a megjelentek számára való tekintet nélkül dönt.

MAYER JÁNOS s. k.
ny. miniszter, elnök.

Kivonat az alapszabályokból: 17. §. A közgyűlésen csak a tárgysorozatba felvett tárgyak és a Szövetség elnökének a közgyűlést megartása előtt legalább három nappal előbb írásban átadott indítványok felett lehet határozni.

Wieser Béla titkár pedig a feldolgozás alatt álló *kulturház-katasztróráról* tett jelentést.

Tölgyes István dr. igazgató javaslatára a választmány a *Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottságba Mayer János elnököt és Tölgyes István dr. igazgatót* küldte ki és elhatározta, hogy a Szövetség évi rendes közgyűlését december hó 16-án tartja meg Budapesten.

Végül *Tölgyes István dr.* igazgató az 1928. és 1933. évi *közszéki kongresszus naplójának* kiadásáról és a kongresszusi választmány megalakításáról tett jelentést.

Az ülés *Mayer János* elnök zárószavával ért véget.

Miklós napja...

A minden idejét a szegénye! és elesettek gondozására fordító szent életű *antióchiai püspök* névnapját az egész keresztény világ szeretettel és megértéssel üli meg. Az adakozás, a megértés, a boldoggá tevés szent napja ez az évforduló. *Szent Miklós* szeleme e napon visszatér az emberek szívébe és jóra, egymás megsegítésére ösztönzi őket, hogy néhány órára a boldogság önfeledtsége ujjongjon a földi téreken. A magyar Miklós-nap kettős jelentőségű. Nekünk a szent életű püspök áldott emléke mellett még egy Miklósunk van, a Kormányzó Ur, akinek névünnepe szintén e napon üljük. A szent emléke mellett az élő valóságot, a nemes eszme mellett az előretörő küzdelmet, a jóság szimbóluma mellett az odaadás valóságát. Oh, mi szegény, nagyon is szegény árva magyarok különösen érezzük a szeretetlenségnek, kiméletlenségnek és eldurvultságnak ezekben az éveiben a megértő és boldoggá tevés hiányát. Azt a szent melegét, amelyet az *antióchiai püspök* alázatos lénye sugárzott szét a földön s amelynek nyomát sem látjuk sehol. Azaz igen: most tárgyalják Genfben a mi okatlan gyalázatunkat, hogy a szent szeretet nevében aljassnak és megvetendőnek bélyegezzenek bennünket. Oh, mi szegény magyarok tudván tudjuk, hogy mit jelent ilyen körülmények között nekünk a mi Miklósunk, a Kormányzó Ur személye, akit azért küldött a sors, hogy atyai szívvvel pótolja azt, amitől a gyűlölet, irigység és bosszuvágy megfosztott bennünket. Hogy egy kis boldogság reánk is sugározzon és megértvén egymás baját és keservét, legalább a nagy magyar fájdalomban egyesüljünk, hogy aztán az öröm se válasszon szét. A magyar Miklós-nap dobogtassa meg a magyar szíveket, s erősítse a csüggedő lelkeket. A Miklós-nap jelentősége az önzés gunyakacaja mögé halványulhat az igazság szeretetétől rettegők arculatán, a magyar tekinteteket bizalommal és erővel töltse meg és szeretettel sugározza be. Bizzunk a szeretet és igazság legyőzhetetlen hatalmában...

Gömbös Gyula miniszterelnök,
akit a Kormányzó Ur altábornaggyá
léptetett elő.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház november hó 27-iki, keddi ülésén az erdőtörvényjavaslat folytatolagos tárgyalása volt a napirenden. — A november hó 28-iki, szerdai ülésén az erdőtörvényjavaslat vitáján kívül interpellációk hangzottak el. Kállay Miklós földművelésügyi miniszter egy interpellációra adott válaszában bejelentette, hogy az új tejrindes tervezete elkészült és állásfoglalás végett megküldi az érdekeltségeknek. — A november hó 29-iki, csütörtöki ülésen befejezték az erdőtörvényjavaslat tárgyalását. Kállay Miklós földművelésügyi miniszter záróbeszédében utalt arra, hogy az Alföld fásítására vonatkozó terv elkészült. A terv 189.000 kat. holdra terjed ki és ezt évi 12 ezer holdas szakaszokban kívánják lebonyolítani. A fásítás teljessége így 15 év alatt elérhető. Óriási jelentősége van ennek a telepítésnek csak munkásszempontból is. Azok, akik ezt a telepítést, mint tulajdonosok hajtánák végre, évi 320.000 pengő munkabért folyósítanak. A többi az állam fedezné úgy, hogy az Alföldön több mint 650.000 pengő munkatöbblet állana fenn és ez ugyyszólván telje-

Szülőoltványok,

hazai gyökeresek és gyökeres vad-
vesszők, többféle alanyokra, úgy bor-
mint speciális csemegefajok, legol-
csóbban beszerezhetők teljes felelős-
séggel államilag ellenőrzött telepe-
men. Árjegyzék ingyen. Cím:
MÉSZÁROS ISTVÁN, NAGYRÉDE.
Postafiók 4. Hevesmegye.

sen a munkanélkül álló tömegeknek
jutna. A fanemeket illetően az a ter-
vezet, hogy akáccal beültetünk 86.000
holdat, nyárfával 23.000 holdat, egyéb
fafajjal 57.000 holdat. A vadkár-pana-
szokkal kapcsolatban azt mondta a
miniszter, hogy foglalkozik e kérdés
újabb szabályozásának gondolatával.
A Ház a miniszter beszéde után a tör-
vényjavaslatot általánosságban elfo-
gadta. — A november hó 30-iki, pén-
teki ülésén az erdőtörvényjavaslatot
részleteiben is elfogadták.

Gömbös Gyula — altábornagy

A Kormányzó Ur a nemzeti hadse-
regnek Budapestre való bevonulása
tizenötödik évfordulója alkalmából vi-
téz Gömbös Gyula tábornok, honvé-
delmi minisztert a honvédség fejleszté-
se körül szerzett érdemei elismeré-
sül szolgálatonkívüli viszonyban altá-
bornaggyá nevezte ki. A miniszterel-
nököt előléptetése alkalmából távirat-
ban üdvözölték Mussolini olasz mi-
niszterelnök, Schuschnigg osztrák
kancellár, Starhemberg herceg alkan-
cellár, Berger-Waldenegg külügymi-
niszter és sokan mások.

Változások a magyar diplomáciai karban

A Kormányzó Ur a külügyminiszter
előterjesztésére Török Béla dr. rendki-
vüli követet a hágai követség vezetése
alól felmentette és az athéni magyar
királyi követség vezetésével megbizta.
Magyar Antal dr. rendkívüli követet
a bukaresti követség vezetése alól fel-
mentette és a hágai követség vezeté-
sével megbizta. Bárdossy László dr.
rendkívüli követet a bukaresti követ-
ség vezetésével megbizta.

VILÁGKRÓNIKA

A Saar-vidékkel kapcsolatos gazda-
sági és pénzügyi kérdésekben a német
és a francia szakértők között létrejött
egyezményt december hó 3-án irták
alá Rómában. Az egyezmény rendezi
mindazokat a pénzügyi kérdéseket,
amelyek abban az esetben fognak elő-
adódni, ha a januári népszavazáson a
Saar-vidék lakossága a Németország-
hoz való visszacsatolás mellett dönt.
A politikai kérdések közül ez az egyez-
mény egyet sem old meg. Ezeket majd
azok az ajánlások rendezik, amelyeket
a Saar-vidéki hármash bizottság most
terjeszt a Népszövetség elé.

Kirov szovjetvezért, a leningrádi
szovjet főtítkárat, Sztalinnak, a vörös
diktátornak bizalmasát, nyolc revol-
verlövessel meggyilkolták. A gyilkos-
ság politikai összeesküvés követke-
ménye volt. A szovjethatóságok a bün-
részéseket nyomban agyonlőtték.

Kövesd ezt a példát!

A Faluszövetség által az egyetemi
ifjuság részére rendezett falulátoga-
tások során Ócsa (Pest-megye) köz-
ségben egy igen kedves meglepetés-
ben volt része a látogatóknak. A köz-
ségháza tanácstermében, egy egy-
szerű szekrényben, amelynek elől
üvegajtaja volt, összegyűjtve látták
a község énekkarainak, tűzoltóegye-
sületének, leventeegyesületének és
sportkörének díjait izlésesen elhe-
lyezve a leventecapat zászlaja körül.

Az idegen, aki a község tanácster-
mében megfordul és a szekrény tar-
talmát megnézi, rögtön láthatja, hogy
milyen értékes munkásságot fejt ki
a falu ifjusága és társadalma. Köve-
tendő példa ez és felhívjuk a közsé-
gek vezetőinek figyelmét erre, mert
egyrészt a szorgalmas munka megbec-
sülését látjuk benne, másrészt pedig
célravezető módját annak, hogy a fa-
lusi fiatalságot fokozottabb tevékeny-
ségre ösztönözzük.

Buzavirág-akció a magyar anyák javára

A jólismert Szent István-heti sike-
res akció, amelyen többszáz sokgyer-
mekes anyát sikerült hathatósan tá-
mogatni pénzzel és ruhaneművel, fel-
buzdította a sokgyermekes anyákat
támogató bizottságot, hogy a kará-
csony ünnepével kapcsolatban meg-
ismételje akcióját.

Az elmúlt héten Imrédy Béláné, a
pénzügyminiszter felesége, a magyar
anyákat támogató bizottság elnök-
nöje, Illés Józsefné és Szederkényi
Anna a bizottság nevében tájékoztatta
a lapok képviselőit a karácsonyi vá-
sárral egybekötött buzavirág-akció-
ról, amelynek jóvedelméből a sokgyer-
mekes anyákat kívánják segíteni. A
tájékoztatón jelen volt Antal István dr.
min. tanácsos, a miniszterelnökségi

Mayer János ny. miniszter beszámoló
beszédet mond Kál községben

sajtóosztály vezetője és Illés József dr. egyetemi tanár is.

Imrédy Béláné elmondotta, hogy a bizottság a karácsonyi vásárlásokat is belekapsolja a nemescélú akcióba, amelyet a társadalom olyan nagy megértéssel fogadott. A bizottság a karácsonyi hetekben *művészi kivitelű kis mü-buzavirágokat bocsát ki, amelynek darabja 10 fillér lesz.* Az áruházak, üzletek készséggel vállalták el, hogy a buzamennyiségből nagyobb mennyiséget vesznek át. A vásárlóknak nem okoz majd kellemetlenséget, többpengős vásárlásnál a *kis buzavirág fejében 10 fillért adományozni a magyar anyák részére.* Épp így a vendéglőkben sem lesz alkalmatlan, hogy mindegyik asztalon ott lesz egy buzavirág. Ezzel elkerüljük az utcai gyűjtést, mely a siető embereknek sokszor kellemetlenséget és bosszúságot okoz.

740 pengő jövedelmet hozott Tiszaderzsén egy műsoros este

November hó 25-én fényesen sikerült műkedvelő- és nótáestet rendezett a *tiszaderzsi Stefánia Szövetség Losonczy István ny. huszárörnagyi helyi elnök és neje kezdeményezésére. Cselényi Jóska, a közszeretnek örvendő művész lépett fel és jóízű magyar nótákkal szórakoztatta az egybegyűlt lelkes nagyszámú közönséget. A helybeli műkedvelő-gárda is közreműködött. Szinre került Török Rezső „Édesanyám” című vígjátéka és egy bájos mesejáték. Ugy a nagyok, mint a pöttönynyi emberkék kitünően megállták a helyüket és igyekeztek tudásuk javát nyújtani. Az előkelő, szépszámú közönség soraiban megjelent Borbély György főispán, tiszaderzsi földbírtokos is, aki épp egy éve alapította meg a Stefánia Szövetség helyi egyesületét.*

Az estélyt követő bál kivilágos virradatig tartott és a büfében minden elfogyott. 500 tortaszelet, 500 szendvics, 6 kacsa, 2 nyul, 3 fácán és sok más inycsiklandozó étel és ital, ami szintén növelte a szép anyagi bevételt. Talán a közelgő karácsony szent ihlete hozta ilyen szép számmal össze az embereket, hogy minél több kis fázós gyermekestre jusson meleg ruha és egy-két jó falat, hogy ne érezzék azok az ártatlan, kis, puhatestű emberkék, hogy az élet csunya és kegyetlen is tud lenni. Az *összbevétel 740 pengő volt, melynek 60 százaléka tisztán megmaradt a jótékony célra.*

A nagyszerűen sikerült jótékony-célú estély megrendezését a község közszeretnek örvendő lelkes főjegyzője *Jeszenszky Elek és neje látták el nagy hozzáértéssel és előrelátással.* (Beküldte: *ifj. Józsa Lajos, Tiszaderzs.*)

A most készülő tejrendelet megnyitja Budapest kapuit a kistermelők előtt

; *Kállay Miklós földmívelési miniszter a képviselőházban bejelentette, hogy az új tejrendelet elkészült. A rendelettervezettel kapcsolatban a miniszter a sajtó számára az alábbi nyilatkozatot tette:*

— Az új rendelet azon az elgondoláson épül fel, hogy *megszűnik a különbség a kétféle tejár között.* Nem lesz a jövőben árkülönbség az ugynevezett *fogyasztói tej és az ipari tej között, de viszont a most már egységes tejnek minimális árát szükségszerűen az eddiginél jóval magasabban kell megállapítani.* A termelők érdekeit is kell, hogy tekintetbe vegyem a *rendelet kiadásánál.* Arra törekszem, hogy a *tejtermelők nagy tömege előnyösebb helyzetbe kerüljön a mostaninál, viszont a fogyasztó elsősorban Budapesten lényegesen olcsóbb áron kapja majd a tejet.* Sulyt helyezek arra, hogy a *fogyasztási tej árának lényeges csökkentését is keresztülvi- gyen ezzel az új elgondolással, ami az új termelési érdekek figyelembevételével alkalmazkodást jelent a fogyasztóközönség vásárlóképessegeihez.*

— Az új rendeletben *bizonyos termelői és fogyasztási érdekeket védő korlátozások mellett biztosítjuk a tej szabad forgalmát.* Mindenki, de *főleg a kistermelők részére megnyílik a lehetőség arra, hogy a termelt tejuket Budapestre is akadálytalanul beszállíthassák.* Ennek azonban alapfeltétele marad az *árkiegészítő alaphoz való hozzájárulás és az egészségügyi felügyelet szigorú betartása.* Az *árkiegészítő alaphoz való hozzájárulást lényegében nem a fogyasztóközönség fizeti, hanem a termelők adják le abból a legmagasabb árból, amelyet Budapesten elérhetnek.* Teszik ezt azért, hogy *ezáltal felesleges tejnek a piacról való kiemelését és külföldre való szállítását lehetővé tegyék.* Remélem, hogy az új *rendelettel litérenként legalább négy fillérrel csökkenteni tudom Budapesten a fogyasztásra kerülő tej árát és 2½ fillérrel többet kapnak a termelők.*

Az erdőtörvény végrehajtása szaporítani fogja a gazdák jövedelmét

Krúdy Ferenc dr. orsz. képviselő nyilatkozata

Az elmúlt héten fejeződött be a parlamentben az *erdőtörvény-javaslat,* amelyet a Ház elfogadott. A törvénnyel kapcsolatban kérdéssel fordultunk *Krúdy Ferenc országgyűlési képviselőhöz,* akinek a javaslat tárgyalása alkalmával elmondott értékes és szakszerű felszólalása általános feltűnést keltett. *Krúdy Ferenc* kérdéseinkre az alábbiakban válaszolt:

Át kell szervezni a magyar erdőgazdaságot

— 1931. év folyamán a magyar erdőgazdaságok 47.559 kat. holdon 169.000 vagon tűzfát és 36.000 vagon müfát bocsátottak az ország rendelkezésére, ami kat. holdanként 63 köbméternek felel meg, tehát valamivel több, mint a fele annak, amit az elsőrangban beültetett és a termelési cél-szerűség szempontjából jól kezelt erdőkben kitermelni kellene. Erdőgazdaságaink tehát nincsenek a megkívánható színvonalon. Azok az államok, amelyek faszükségletüket szolgáltatták, a legutóbbi időben kartellszerű megállapodást kötöttek, amelynek az lett az eredménye, hogy körülbelül 30 százalékkal emelkedett a fa ára. E kartellel szemben csak versennyel le-

het védekezni. Ennek egyik módja az, hogy messzebbfekvő országokból is hozzunk fát, de *sokkal fontosabb a magyar erdőgazdaságnak átszervezése,* hogy ennek révén legalább a minimális szükségletet ki tudja elégíteni.

Megkérdeztük *Krúdy Ferencet* arról is, hogy az *erdőtörvénynek milyen kihatásai lesznek a legelő-ügyre?*

— Aki ismeri a falut, — hangzott a válasz — annak azt kell mondania, hogy a *falú közlegelője az ország nagyobb részében a gazdasági jólétnek, a népesség állandóságának és bizonyos szociális megnyugvásnak és a vagyonosság szempontjából való felemelkedési lehetőségeknek az alapja.* Nyíron át a legelőn való állattartás, amihez a szükséges téli takarmányt rész munkával szerzi meg az egy-két holdas kisember vagy a földmives napszámosember, annyit jelent, hogy a *tőkegyűjtés lehetősége az állattartáson keresztül adva van, de egyúttal adva van a téli munkanélküli időszakban a család fenntartása. A legelők szolgáltató képessége a fásítás útján annak négyötszörösére emelhető és ha az állatállomány számában nézzük meg, ez annyit jelent, hogy ahol ezelőtt 20 darab marha tudott megélni nyáron, ott*

a fásítás után 100 darab marhát lehet ellátni. Véleményem szerint a mai legelőterületeknek 90 százaléka beerdősítésre vár, azonban nem az erdőterület növelése céljából, hanem azért, mert ily módon a legelők használhatósága lényegesen fokozható. Különös figyelmébe ajánlottam a kormányának az **urbéres legelőket**, amelyekről még ma is a falu jóléte függ és amelyek nélkül az ország területének 80 százalékán józan falusi politikát üzni nem lehet. Itt azonban kényszerítő rendszabályok nélkül nem lehet rendet teremteni.

Akácját a közlegelőkre!

— 300.000 kat. hold föld van olyan, amelynek okszerű kihasználása csakis az erdősítés útján volna biztosítható. Aki ismeri a közlegelők kérdését, az tudja, hogy a közlegelők ritka fásítási beültetése mellett majdnem egymillió kat. hold van még, amely a szorosan vett mai erdőterületen kívül fásítandó. Ezért helyezek súlyt a faiskolákra, amelyek megfelelő facsemetékkel fillérekért ellátják a gazdaközöniséget. A földművelésügyi miniszter ur legutóbb úgy rendelkezett, hogy 80 egynehány faiskolát hagyott meg az egész országban, a többiek pedig megszüntette. Véleményem szerint azok a területek, amelyek a beszüntetés folytán felszabadultak, kiválóan alkalmasak volnának akácfa és általában más olyan erdei csemetéknek és fanemeknek nevelésére, amelyeket közlegelők, köztetek, utak és egyéb területek fásítására használnának fel. Különösen az akácfa helyeznék súlyt, amely a szegény embernek, a kisémbereknek, a kisebb erdőkön és legelőkön gazdálkodó középbirtokosnak nélkülözhetetlen fája. Az akácfa oly értékes fa, amely nélkül talajkötés, kopárfásítás, vízmosásos gödrök megkötése alig lehetséges.

— A magyar erdőgazdaság az a gazdasági ág, amely a termelés irányában, a termelés berendezésében a szakszerűséget, az okszerűséget és a jövő időkre gondoló tervszerű, rendszeres irányítását nem nélkülözheti. Ez pedig beavatkozások, állami intézkedések, megfelelő segítség, hitelképesség biztosítása nélkül, különösen pedig a magyar piacon a fával való gazdálkodás szerves rendezése nélkül nem képzelhető el. Az erdőtervényjavaslat nagy hiányokat pótol és megvagyok győződve, hogy annak végrehajtása úgy az erdő, mint legelőbirtokok fokozottabb hasznosítását és így gazdasági kulturánk fejlesztését és gazdáinknak jóléte megerősödését fogja előidézni.

W. B.

December hó 15-ig rendezze hátralékos előfizetését, ha a legjobb naptárt: a VASÁRNAP NAPTÁR-t akarja!

A karácsony közeledvén, ismételtén bátrak vagyunk olvasóink szíves figyelmébe ajánlani, hogy pompás ajándékkönyvünket: az 1935. évre szóló V A S Á R N A P N A P T Á R-t csakis azoknak az előfizetőinknek küldhetjük meg, akiknek előfizetése legalább folyó évi december hó 31-ig rendezve van. Akik tehát hátralékban vannak, igyekezzenek legkésőbb december hó 15-ig hátralékukat teljes egészében kiegyenlíteni, mert csak ebben az esetben kaphatják meg a gazdátársadalom számára nélkülözhetetlen naptárunkat.

Aki december hó 15-ig nem tudja rendezni hátralékos előfizetését, annak — legnagyobb sajnálatunkra — a karácsonyi számmal nem küldhet-

jük meg az ajándékkönyvet, de, hogy később mégis megkaphassa, félretesszük számára. Amint aztán az előfizetési hátralék összege pénztárunkhoz beérkezik és a hátralékos előfizetőből valóságos előfizető lesz, a naptárt nyomban megküldjük.

Naptárunkat ujonnan belépő előfizetőink is megkapják abban az esetben, ha legalább féleves előfizetést, 2 pengőt eljuttatnak hozzánk.

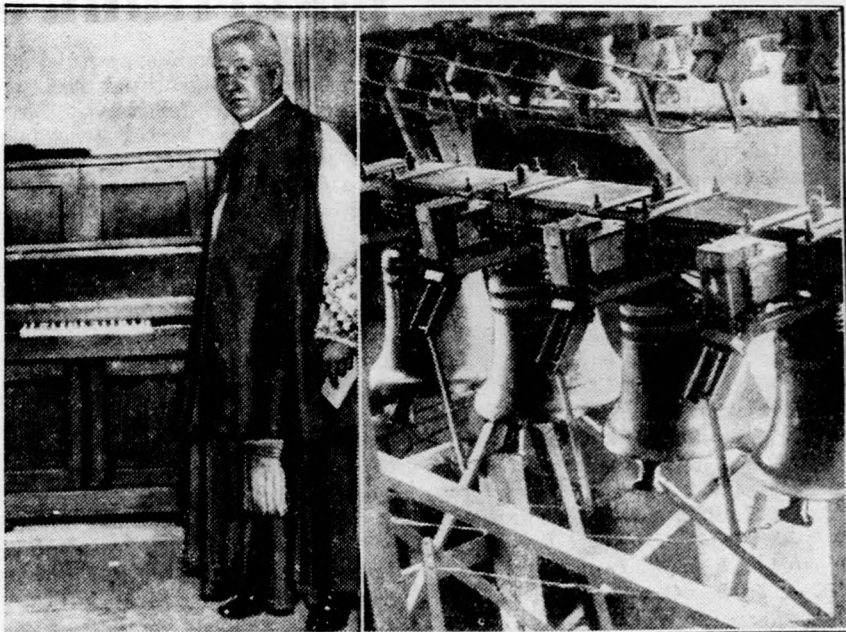
Kérjük olvasóinkat, legyenek tekintettel fenti közléseinkre, mert jól-felfogott érdekeik ellen vétenének, ha a száz magyar ételreceptet ismertető szakácskönyvet, továbbá a csemege-szülő-termelés kézikönyvét tartalmazó naptárunkat nélkülözniök kellene.

Mayer János ny. miniszter nagysikerű beszámolót mondott Kál községben

A kápolnai választókerület szeretete és bizalma gyönyörűen nyilvánult meg Mayer János ny. miniszter, a Faluszövetség elnöke iránt, amikor december hó 2-án az időszerű gazdasági kérdésekről beszámolót tartott Kál községben.

Mayer János ny. miniszter, Krudy Ferenc, Szinyei-Merse Jenő országgyűlési képviselők, Szekeres László dr., a Faluszövetség főtítkára és Jelfy

Gyula fotóriporter kíséretében érkezett meg Kápolnára. Az állomáson Kristóffy János jószágigazgató vezetésével a környékbeli községek egybesereglett gazdaközönisége fogadta. Ficsór Béla káli községi bíró lendületes és hazafias szavak kíséretében köszöntötte Mayer Jánost, mint a régi kisgazdaeszmék egyik oszlopát és arra kérte, hogy a földresujtott kisgazdátársadalom és a falu népe érdekében

Egy modern elektromos harangjáték.

melyet most szereltek fel Páris egyik templomában. Balról egy zongorához hasonló billentyűzet, amelynek segítségével meg lehet szólaltatni a játék harminc harangját. Jobbról a harangok.

Mutasd meg szomszédodnak is

a V A S Á R N A P-ot!

azon a helyen, ahol van, továbbra is lankadatlan kitartással és megalkuvást nem ismerő akarattal dolgozzék, mert ebben a munkában mögötte áll a magyar falvak népe. Mayer János rövid válaszában rámutatott arra, hogy ma nem a széthúzás, hanem az összefogás idejét éljük. A honszeretet és a hazáért való dolgozás az a kincs, amelyből áldás fakad és nem pusztulás.

A falu népe ne adjon hitelt az álprófétáknak

Délután két órára a káli község háza előtt valóságos szekértábor, sok ezer gazda gyült egybe. Ott láttuk a szomszédos Kápolna, Kompolt, Dormánd, Füzesabony, Mezőtárkány, Bessenyőtelek, Átány, Kömlő, Tarnabod községek gazdaközönységét. A vármegyét Hedry Lőrinc főispán, Okolicsányi Imre alispán, Szabó Gyula főszolgabíró, Brezovay Jankó Béla tb. főszolgabíró képviselték. Kristóffy János elnöki megnyitó szavai után Mayer János tartotta meg beszámolóbeszédét.

— Ma, amikor nemzetünk élethalálharcát vívjuk Genfben — mondotta többek közt — annak a rettenetes rágalomhadjáratnak közepette, melyet nemzetünkre szórtak, első és szent kötelessége minden magyar embernek, hogy kéz-kézbe téve egységes frontot alkosson a veszedelmek idején. Legyünk tehát hasonlóak a nyájhoz, amely vihar idején nem szalad szét, hanem még inkább összebujik. Ezt a szörnyű megpróbáltatást csak úgy tudjuk kivédeni, ha egy emberként állunk a nemzet elhivatott vezérei mögé. kifejezésre juttatva, hogy ez a nemzet egységesebb most, mint valaha.

— Valósággal Isten csodája, hogy e nagy gazdasági válság közepette még él a nemzet — folytatta beszédét. — Nehéz a sorsunk, kétszeresen nehéz, de az a magyar öserő, mely ezer éven át átszűrte minden bajokon, most is megtalálja a helyes utat, ha férfias elszántsággal állunk sorompóba a nemzet érdekeiért. A viharos idők után mindig napsütés szokott következni. Éppen így a falu népére és a kisemberekre is újra felderül a magyarok Istenének a napja. Legyen kint a tartó, összefogó a falu, akkor a nemzetnek ez a fundamentuma meg is bírja a jövő terhét. Ne hallgasson a falu népe azokra az álapostolokra, akik füt-fát ígérnek, mert ezek mindig csak a maguk pecsenyéjét akarják megsütni. A járt utat a járatlanért ne hagyjuk el, mert akkor kátyuba dőlünk. Rendületlenül álljon a falu népe azok mellett, akik egész életükkel tanabizonyosságot tettek arról, hogy a falu népe érdekében keményen dolgozni is tudnak.

A többezer főnyi gazdaközönység Mayer Jánost beszéde után szünni nem akaró lelkes tapssal és éljenzéssel ünnepelte és egyhangulag biztosította őt

ragaszkodó bizalmáról. Ezután Krudy Ferenc országgyűlési képviselő a falu bajairól, Szinyei-Merse Jenő képviselő a nemzeti front kiépítéséről szöveleztek. A beszámológyűlés gazdaközönsege

Kristóffy János indítványára táviratilag üdvözölte Gömbös Gyula miniszterelnököt. A minden tekintetben nagyszerűen sikerült gyűlés a Himnusz szavaival ért véget.

A jugoszlávi rágalmak „bizonyítékai” Genfben

November hó 28-án végre benyújtotta Jugoszlávia a Népszövetség főtítkáranál a régóta ígért és az állítólagos „bizonyítékokat” tartalmazó jegyzékét a marseillei királygyilkosság ügyében. A jegyzék nem bennünket és nem Magyarország barátait lepte meg, akik eleve is meg voltak győződve arról, hogy Magyarországnak nem lehet része a merényletben, hanem ellenkezőleg azokat, akik szenzációs leleplezéseket vártak a jugoszláv jegyzéktől.

A nagy garral beharangozott jegyzék nem tartalmaz egyebet, mint azokat a vádakot, amiket a jugoszláv sajtó már eddig is az unalomig ismételt, hogy Magyarországon horvát emigránsok tartózkodtak, hogy ezeket az emigránsokat a magyar kormány pénzelte, magyar tiszték tanították ki a merényletre, a magyar társadalmi egyesületek segédkeztek nekik, szóval, hogy az egész marseillei merényletet itt Magyarországon készítették elő.

Eckhardt Tibor népszövetségi fő-

megbizottunk erélyes hangú nyilatkozatban válaszolt a jugoszláv jegyzék vádjaira a nemzetközi sajtó genfi képviselői előtt.

— Magyarország sohasem tagadta — jelentette ki Eckhardt — hogy területén horvát emigránsok tartózkodtak, ezek az emigránsok azonban nem élveztek nálunk egyéb jogokat vagy kedvezményeket, mint amelyek a politikai menekülteket Európa bármely más államában megilletik. A jugoszláv forradalmi mozgalom, a terrorcselekmények az ország belső viszonyaiból táplálkoznak. Magyarország mindig teljesítette Jugoszláviának az itt élő emigránsokra vonatkozó kívánságait s az egész jugoszláv vádaskodásnak nincsen egyéb célja, minthogy ezzel közvetett csapást mérjenek a magyar revíziós mozgalomra.

A Népszövetség december 5-én titkos ülésen dönt a magyar sürgősségi indítvány felett és a jugoszláv-magyar kérdés érdemleges tárgyalása előreláthatólag a december 7-én kezdődő ülésszakon kerül napirendre.

Molnár Lajos kosdi lelkész plakettünk első tulajdonosa

Mult heti számunkban: *Ki lesz a VASÁRNAP plakettjének első tulajdonosa?* címmel felhívást közöltünk, amelyben arra kértük olvasóinkat: *támogassák új előfizetők toborzásával a földművelő társadalom érdekében kifejtett nehéz és felelősségteljes munkásságunkat.* Cikkünket ezekkel a sorokkal végeztük: *„A VASÁRNAP szerkesztőségében mindenki rendkívül nagy érdeklődéssel várja, vajjon ki lesz a plakett első tulajdonosa?”*

Be kell vallanunk: nem reméltük és még kevésbé vártuk, hogy már lapunk rákövetkező számában módunk lesz meghajtani a nyilvános elismerés zászlaját a plakett és az oklevél legelső tulajdonosa előtt. De alaposan és örvendetesen tévedtünk, amennyiben a plakett legelső tulajdonosa máris — alig háromszor huszonegy óra leforgása után — jelentkezett. Ez valóban páratlan gyorsasággal történt, amit csakis a lelkesedés tüzevel és a mi igazságunkról való teljes meggyőződés erejével tudunk megmagyarázni.

Molnár Lajos kosdi református lelkész, a helybeli Faluszövetség kitűnő elnöke, a plakett első tulajdonosa. December hó elején, szombaton vette kézhez a felhívásunkat tartalmazó lapszámot. Elolvasta cikkünket és egyrészt, mint lapunk lelkes híve s törekvéseink odaadó támogatója, másrészt, mint a faluszövetségi gondolat egyik legbuzgóbb harcosa, teljes megértéssel, nyomban magáévá tette kérésünket és három nap múlva, december hó 4-én, kedden, a kora délelőtti órákban személyesen bekopogott szerkesztőségünkbe, átadta öt féléves új előfizető nevét és előfizetési díj fejében pénztárunkban befizetett tíz pengőt.

Mi a VASÁRNAP és a FALUSZÖVETSÉG nevében legteljesebb köszönetünket fejeztük ki kérésünk ennyire készséges, gyors és eredményes teljesítéséért és közöltük a lelkész ural, hogy a falusi közösség javáért végzett munka látható elismerését: a plakettet és az oklevelet ő nyerte el legelsőnek. Közöltük azt is, hogy az oklevél szövegét rajzol-

művészünkkel sürgősen elkészítettjük és azután a plakettet és az oklevelet elküldjük címére.

Molnár Lajos lelkész ur tehát az első, aki felé a bronzkéz a babérkoszorút, mint az önzetlen segítség szerény viszonzását nyújtja.

A VASÁRNAP szerkesztősége és kiadóhivatala most izgatottan lesi, vajjon ki lesz a plakett második tulajdonosa?

György herceg és Marina hercegnő esküvője

György kenti herceg és Marina hercegnő mult heti esküvőjének pompája felülmulta a londoniaknak amugyis végtelenségig felcsigázott várakozását. A királyi palotából a Westminster székesegyházig terjedő utvonulat több mint ötvezer lobogó és közel negyvenyolc kilométer hosszú virágfűzér díszítette.

Az első esküvői menet délelőtt 10 óra 36 perckor indult el a királyi palotából. A dusan aranyozott üveges diszhintóban a király, a királyné és Waldemár királyi herceg ült. A második diszhintóban pedig a norvég és a dán uralkodó pár. A harmadik diszhintóban György volt görög király ült Miklós királyi herceggel, a menyasszony apjával.

Két perccel később indult el a királyi palotából a menyasszony menete. Marina hercegnőt nyolc királyi vérből való koszorúsleány kísérte. Hosszu uszályos menyasszonyi ruhája ezüsthatalakkal volt átszőve, ezen hermelinpalástot viselt, a kezében pedig fehér liliomsokrot tartott, amit jég-tömbbe fagyasztva hoztak a nyugat-indiai Szentháromság-szigetéről.

A Westminster-székesegyházban a yorki és a canterbury-i érsekek végezték az esketési szertartást, azután pedig a királyi palota házikápolnájában Germanos érsek, a görög óhitű egyház szertartása szerint adta össze az ifju párt. Az ünnepséget családijellegű villásreggeli zárta be, amelyen csak a hetven fejedelmi vendég vett részt. Az ünnepi asztalt az angol királyi kincstár világhírű arany evőkészletével terítették meg, amelynek értékét negyedmilió angol fontra, a mi pénzünkben közel négyemilió pengőre becsülik.

A mézeseteket a fiatal hercegi pár valószínűleg Svájcban vagy Ausztriában fogja eltölteni.

Szinaranyat, ezüstöt és érméket

magas áron vesz és elad, valamint tőzsdével megbízásokat vállal **BARNA-BANK.**
Budapest, V., Nádor-utca 28.
Telefon: 213—18., 104—67.

A faluszeminárium mult heti programja: Három előadás, egy falulátogatás

A Faluszövetség által rendezett faluszeminárium előadásai során november hó 27-én Gesztelyi - Nagy László dr. gazdasági főtanácsos, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara kitünö igazgatója, tartott előadást *Mezőgazdasági érdekképviseletek* címmel. Előadásában rámutatott arra a téves felfogásra, mintha a falu népe nem volna szervezve. Ellenkezőleg, a falvak társadalmát éppen a tulajdonviszonyok tagolja szét annyira, hogy az már szinte káros. Ismertette a magyar mezőgazdasági érdekképviseleti szervezetek működését, kiemelte a Faluszövetségnek a falusi lakosság érdekében eddig kifejtett áldásos tevékenységét, majd rátért a mezőgazdasági kamarák munkásságának ismertetésére. Összehasonlításokat tett a magyarországi és külföldi kamarák között és számadatokkal igazolta, hogy míg a kamarai illeték Magyarországon egy kataszteri holdra átlag 6 fillér, tehát a földadónak mintegy 2 százalékát teszi ki, addig például Ausztriában az illeték ennek az ötszöröse. Mezőgazdasági kamaráink körülbelül 800.000 pengő költségvetéssel dolgoznak, míg az egyáltalán nem mezőgazdasági Alsóausztria mezőgazdasági kamarája 9 millió schillinggel rendelkezik. Végül részletesen felsorolta azt a hasznos tevékenységet, melyet a mezőgazdasági kamarák fennállásuk óta kifejtettek.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után Tölgyes István dr. igazgató meglepően szavakkal köszönte meg Gesztelyi-Nagy László értékes fejtegetéseit.

November hó 30-án Kolozsváry Bálint dr. egyetemi tanár tartott nagyszerű előadást *Urbéresség és maradványai* címmel. Előadásában ismertette a letűnt urbériséget és annak hátramaradt csökevényeit: az erdei kisbirtokosságot, valamint a hegyközségeket. Előadása végeztével felhívta a Széchenyi Szövetségben tömörült főiskolai hallgatókat arra, hogy ha ki- mennek a falvakba, ápolják annak közszellemét, mert a magyar falu az az óriási rezervoár, amelyből az egész nemzet egyetemességének ereje táplálkozik.

A második előadást Wanke Gusztáv, az OKH elnöki osztályának főnöke tartotta, akinek jeles felkészültsége és eredményes szövetkezeti munkássága közismert a magyar szövetkezeti élet körében. A *hitelszövetkezetek* címmel megtartott rendkívül érdekes előadásában az altruizmus lényegének, jelentőségének és megnyilvánulási for-

máinak vázolója után részletesen ismertette a különböző szövetkezeti irányokat és történelmi visszapillantást vetett az Országos Központi Hitelszövetkezet megalakulásának gazdaságpolitikai hátterére. Ismertette a hitel-szövetkezeti törvényt és novellát, foglalkozott a szövetkezetellenes támadásokkal, valamint a külföldi szövetkezeti mozgalommal. Előadása végén hangsúlyozta, hogy *szövetkezeti téren legfontosabb teendő a szervezkedés, mert Magyarország jövője a városi és falusi lakosság szövetkezeti összefogásán nyugszik.*

A két mélyenszántó előadás osztatlan sikert aratott. A hallgatóság nevében Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója, mondott meleg köszönetet az előadóknak.

Látogatás

Ócsa községben

December hó 2-án, vasárnap, Wittig Gusztáv dr. vezetésével a faluszeminárium hallgatói Ócsára utaztak, hogy ott résztvegyenek a Faluszövetség által rendezett *falubemutatón*. Az ócsai vasutállomáson a szeminárium hallgatóit Gombás János dr. főjegyző, Baris István, a helybeli Faluszövetség elnöke, Szakri József polgári iskolai

Marina hercegnő és György herceg

Ladányi (Hajdu-megyei) menyecske

igazgató, Turi Miklós polgári iskolai tanár, Szücs Jenő elemi iskolai igazgató és a gazdakör tagjai fogadták.

A szeminárium hallgatói elsősorban megtekintették a néhai Klebelsberg Kunó gróf által építtetett állami, valamint a róm.-kat. modern, szép iskolákat. Utána az ócsai *Hangya Szövetkezet* egyik fiókját, majd a *Tejszövetkezetet* látogatták meg. Most a híres Árpád-kori ócsai templom megtekintése következett, amelynek falai 900 éves multra tekintenek vissza. Innen a vendégek a *Hiteliszövetkezetbe* mentek át, ahol meghallgatták a Szövetkezet igazgatósági ülését és így módjukban volt mindjárt betekinteni egy hiteliszövetkezet gyakorlati működésébe.

A községházán *Pajzs János* községi bíró fogadta a szeminárium hallgatóit, majd pedig *Gombos János* dr. főjegyző ismertette a község háztartását és kiemelte, hogy *Ócsa azon községek közé tartozik, amelyeknek adóhátréka nincsen és a községi pótdadó mindössze csak 50 százalékot tesz ki.* Egyben elmondta röviden Ócsa község történetét, amely egészen a bronzkorba nyúlik vissza.

A községházáról a *Kálvin-házba* mentek át a szeminárium hallgatói, ahol *egy népművelési előadás keretén belül módjukban volt megismerkedni a község kulturális életével.* A pompás műsoros előadást a róm.-kat. énekkar nyitotta meg, majd *Turu Miklós* polgári iskolai tanár ismertette az ócsai népművelés történetét és céljait. Utána *Nagy Kornél* református lelkész magasan szárnyaló beszédben számolt be az ócsai református templom történetéről, majd a református dalárda énekszámait következtek és a tehetséges műkedvelők mutattak be egy kedves színműdi jelenetet. A gazdag műsor a Himnusz eléneklésével ért véget.

Ezután a vendégek a helybeli Faluszövetség helységeibe mentek át, ahol a helyi Szövetség tagjai uzsonnával látták vendégül a szeminárium tagjait.

Az uzsonna alatt *Baris István* gazdaköri elnök, valamint *Gombos János* dr. főjegyző mondott felkészöntőt a szeminárium hallgatóságára, amelyet *Wittig Gusztáv* dr., a Széchenyi Szövetség elnöke köszönt meg meleg szavakban.

A látóvalókban és programban gazdag falubemutatót *Wieser Béla*, a Szövetség központi titkára rendezte, akinek külön meleg köszönetet mondtak a szeminárium tagjai.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Kerületi hiteliszövetkezeti értekezlet Sopronban

Sopronban, Vas, Győr, Moson és Sopron vármegyék hiteliszövetkezeti vezetőinek bevonásával tartotta az *Országos Központi Hiteliszövetkezet* vezetősége ez év őszén második kerületi értekezletét. Negyvennyolc hiteliszövetkezet vezetője jelent meg a Soproni Katolikus Kör disztermében tartott értekezleten, melyen *Schandl Károly* dr. alelnök-vezérigazgató vezetésével megjelent a központ vezetőségéből *Korács János* ügyvezető-igazgató, *Borsody Sándor* igazgató, *Skublics János* aligazgató, *Wanke Gusztáv*, az elnöki osztály főnöke és *Enyedy Gyula* osztályfőnök.

Az értekezleten megjelent szövetségi vezetők nevében *Zergényi Artur*, a Sopronkerületi Hiteliszövetkezet elnöke üdvözölte meleg szavakkal *Schandl Károlyt* és a központ kiküldötteit.

Ezután *Schandl Károly* dr. hangsúlyozta, hogy az egyes államokban a külkereskedelmi forgalom növekedésével a belső kereskedelmi forgalom is nő és éppen ezért *hazánkban is a legnagyobb megnyugvással lehetünk a magyar pengő sorsa iránt.* Különösen a takarékbetétek és üzletrészek szempontjából fontos, hogy pénzünk értékállóságába vetett hitünk biztos alapon nyugodjon. Ezután rámutatott arra, hogy a gazdasági válságból kivetető ut egyedül a hiteliszövetkezeti mozgalom erőteljes továbbfejlődése útján érhető el, oly módon, hogy az önszegély útján megindított propagandát tovább folytatjuk és igyekezzünk az új hitelélet megindítása céljából a szövetségek anyagi erejét növelni üzletrészegzéssel és takarékbetétgyűjtéssel. Hivatkozott arra, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között is vannak még felesleges tökések, melyek nem szövetségi intézményeknél találnak elhelyezést. A szövetségi vezetőkre hárul ezen a téren az a feladat, hogy felvilágosító és propagandamunkával az új hitelélet anyagi feltételeit előteremtés. Az új hitelélet kialakulásának alapfeltétele az, hogy *lehetőleg a kölcsönök sok kis kölcsönnevű között oszoljanak meg, azok bonitása megfelelő legyen és hogy rendes üzletrésztöke- és betétgyűjtési propagan-*

dával párhuzamosan haladjon. Foglalkozott a telepítéssel és birtokpolitikával, majd előadása végén a szövetségi vezetők figyelmébe ajánlotta, hogy a gazdasági feladatok elvégzése közben igyekezzenek a szövetségi vezetői tábor lelkiegyensúlyát is megteremteni, mert a szövetségek vezetése nem demagógia, hanem a falunak gazdasági, szociális és kulturális téren való vezetése és jutalom érte az anyagiakon felül saját lelkiismeretünk és a nemzet egyetemének elismerése.

Schandl Károly dr. nagy tetszéssel fogadott előadása után *Danielisz Róbert*, a Sopronkerületi Hiteliszövetkezet igazgatósági tagja hangsúlyozta az önszegély és üzletrésztöke gyűjtésének fontosságát. Adatokkal kimutatta, hogy a Sopronkerületi Hiteliszövetkezet négy évi fennállása után az első évi 27.655 pengő üzletrésztöke állományát 1934 november végéig 23 százalékkal 44.231 pengőre növelte és ugyanezen idő alatt 28.312 pengő takarékbetétjét 121 százalékkal 128.659 pengőre emelte. *Pintér László* országgyűlési képviselő, szövetségi igazgatósági tag, felszólalásában a heti betétgyűjtés mellett kifejezetten hangsúlyozta, hogy a sopron-, győr-, moson- és vas megyei hiteliszövetkezetek vezetői szükségesnek találják, hogy a kormány támogassa az *Országos Központi Hiteliszövetkezetet és a szövetségi hálózatot, mert az a magyar nép gerincét alkotó kisgazdatudómegek egyedüli mentővára.* *Haller János* (Győrszabadhegy), *Ruprecht Olivér* (Sajtoskál), *Galovich István* (Lövő), szakszerű felszólalásaira *Kovács János* ügyvezető-igazgató adott felvilágosító közléseket, mely után *Horváth Dezső* (Baltavár) és *Rajki Alajos* (Rajk) szólaltak fel, kiknek felszólalására *Schandl Károly* válaszolt.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Pulykavásár a Felsődnántulon.

A Felsődnántuli Mezőgazdasági Kamara (Győr) a jobb értékesítés érdekében december 1—12. között pulykaexportvásárokat rendez a fontosabb termelőközpontokban: Székesfehérvárott, Magyaróvárott, Győrött, Csornán, Kapuvárott, Pápán, Ikrényben, Téten, Nagyigmándon, Alsógyőrsényön és Szombathegyen. A vásárokon a termelőknek kilogrammként 62 fillért és 8 fillér állattenyésztői prémiumot tartoznak a kereskedők fizetni.

A kaposvári mezőgazdasági kamara közgyűlése.

Az Alsódnántuli Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár) az elmúlt héten tartotta tisztújító közgyűlését, amelynek eredményeként elnök továbbra is *Benyovszky Mór*ie gróf lett, alelnökök pedig *Malatinszky Ferenc*, *Döry Frigyes*, *Sámik József* felsőházi tag, *Tyószils Sándor* és *Balatonyi József*.

A vagyonválság-buza decemberi ára

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválsága fejében fizetendő buza árat decemberre métermázsánként 16 pengőben állapította meg.

Árva-vára

Az ősi nagy multnak csodálatos emlékei és emlékeztetői közé tartozik a magas Kárpátok hegyvidékéből az egészen elszigetelt, kupalaku hegycsucsu, három egymás fölé összeépült várból kialakult, roppant hatalmas, festőileg gyönyörű *Árva-vára*. Sziklára épült hatalmas falaival, őrtornyáival, bástya-szobáival, kísérteties kongó folyosóival, rejtek pincéivel, magasra kapaszkodó lépcsőzeteivel, sziklába vágjt, 91 méter mély, friss vízzel mindig tele híres várkútjával, különböző fennmaradt gyűjteményeivel máig dacolva hirdeti, hogy elmulhattak a századok, a *Trianon* új gazdát erőszakolhattott e sokat szenvedő, sokat nélkülöző drága országrészre, a dicsőséges magyar mult hagyományait ledönteni nem lehet a szikláról, sem kitépni a Szent István koránájához visszavágyódó, a szikláknál keményebb tót lelkekből... Hiszen az itt gyönyörű képen bemutatott *Árva-vára* eredetileg már az Árpád-uralkodók korában magyar királyi vár volt. 1267 óta várispánság központjául szolgált. Jelentőségét az adta meg, hogy Lengyelország felé *vég helyül, végvárul* szolgált. Az *Anjou-házi* királyaink igen megerősítették. Később *Zsigmond* király elzalogosította *Stibor* vajda nevű lengyel kényurnak. Nagyon zsarnok ember lehetett ez a vajda; mert a népsége kegyetlen sorsot szánt neki. A szikla magaslaton elszunnyadt *Stibor* vajdának két szemét — alvása közben — egy mérges kígyó kimarta, s az örjöngő vajda megvakultan a mélységbe zuhant...

A népregén tul történeti valóság, hogy a XV. század közepén a garázda cseh *Giskra* zsebrák fővezérrel egyhuron pendülő lengyel rablólovag: *Komorovszky* Péter bitorolta *Árva-várát* vagy huszonöt évig *Liptóújvár*, *Rózsahegy* és *Léka* váraival együtt. „*Bratrik*“-nak, azaz „*testvérek*“-nek nevezett iszonyu vitéz, de iszonyu kegyetlen katonái kérlelhetetlenül pusztították, fosztogatták az egész Felvidéket, míg nem az igazságos *Mátyás* királyunk a váraik, s így *Árva-vára* visszavétele során leszámolt velök. Ami nem kisebb érdekesség, hogy e rablókatona, a „*bratrik*“ megfegyverezésével, őket hadseregébe fogadta. Ezek váltak azután magvaivá a világ-híres török-, osztrák-, cseh-verő „*felete seregének*“, melynek egyideig a molnárlegényből vezérré lett óriás erejű, regészős *Kinizsi* János főparancsnoka volt. *Corvin* Jánostól, az elhunyt *Mátyás* király természetes fiától *Szapolyai* István erőszakosan elvette *Árva-várát* a hozzátartozó nagy uradalmakkal együtt. A századok folyamán a bécsi császár hadai, *Thököly* Imre, *Rákóczi* Ferenc fejedelem kurucái, a kurucok és a labancok

sok változandó szerencséjü harcot vívtak *Árva-várért*.

E híres vár fénykora a nagyhatalmu, kincses *Thurzó*-család birtoklásának időszakára esik. Az 1500-as évek közepétájt került birtokukba *Árva-vára*. Abban az időben 6 mezőváros, 75 falu és mintegy 75 ezer hold rengeteg erdő is a „vár“ tartozéka volt. A nádori *Thurzó*-család idejében épült ki tulajdonképpen mai formázataiban a *hármás vár*, a hegyoldal három magassági fokozatán közvetlenül egymás fölé épülten, mint *alsó*-, mint *középső*- és *felső-várak*. A középső várból *falépcsőkön* lehet feljutni a 136 méter magas hegycsucra épült *felső-várba*. Ezt a *felső-vár*t 1561-ben *Thurzó* Ferenc építtette. Az *alsó-vár* kápolnájában van a *Thurzók-sirboltja*. Ez a roppant vár 1800 tavaszán csaknem egészen leégett; ám a *Thurzó* György *hét leányának* leszármazói újból rendbehozatták s az máig lakható állapotban van. Az óriási *Thurzó*-birtokot, már ami a századok folyamán még hosszú ideig családi kézen maradt, mint *középsőségi vagyont* hasznosították a maguk közül választott „*jószágkormányzó*“ vezetése mellett.

A sziklán épült *Árva-várának* a rejtelmes mult árnyékvilágától éjjelenként felkeresett vastag kőfalaihoz az egykori hatalmas kalocsai érsek és kancellár, *Várday* Péter itt való rabóságának bus emlékezete is hozzáfűződik. Ennek a hatalmas érseknek eredendően *Árva* Péter volt a neve. Szegény közsorból küzdötte fel magát a hatalom legmagasabb polcaira. Eleinte *Mátyás* királynak kedves embere, sőt éppen nevelőmestere volt; de mert királyához hűtlenné vált, a király elleni cselészövésekbe keveredett, *Mátyás* *Árva-várába* záratta a kegyvesztett *Árva-Várday* Péter érseket s noha később a *visegrádi* vár rabjaként hunyt el a Péter érsek, *Árva-várába* záratása-

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

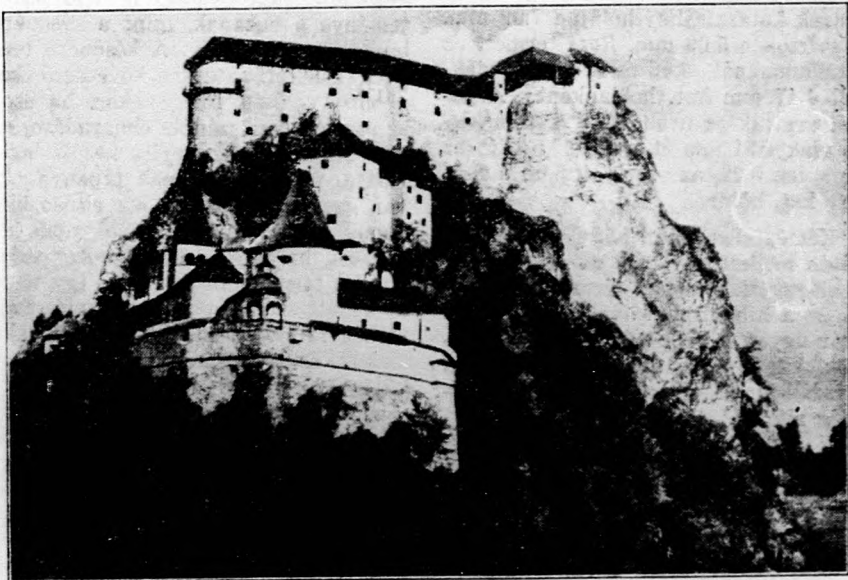
kor faragták fölé a következő latin „szentenciát“:

— *Arva fuisti Petre, Arva eris, et in Arva morieris!* — Azaz: „*Árva voltál, Árva leszel, és Árvában halsz!*...“

Bizony mondom, ha a magyar nép is hazája földjét, nemzete történetét jobban ismerte, hivebben szeretete volna, ez a gyönyörű ősi magyar *Árva-vára* sem jutott volna a „*hore-rukis*“ álnok csehek zsebrák kezébe!... Testvéreim! Tanuljatok! Okuljatok!... A hazai földrajz, a hazai történelem nekünk igazi nemzeti bibliánk lehetne!

MÓRICZ PÁL

Csánytelek és a Tisza medre között van Attila sirja? Nagy érdeklődéssel várt előadást tartott a *Turáni Társaságban* *Torbágyi-Novák* József Lajos tanár, aki Attila sirja után folytat kutatásokat. Az előadó annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Attila híres fapalotája minden valószínűség szerint a mai *félegyházi Jakabszállás határának Nagyszállás* nevű dombján állhatott. Ismertette, hogy a felkutatott adatok összevetésével minden valószínűség szerint *Csánytelek és a Tisza mai medre közötti terület környékén kell keresni Attila sirját*.

ÁRVA-VÁRA

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Boráralakulás

Ugy látszik, hogy a pangás már több vidéken megszűnt és valamivel élénkebb üzleti tevékenység tapasztalható. December közepére várják az osztrák borvám leszállítását, melynek alapján körülbelül 60—70.000 hl vegyesen gyengébb és erősebb bornak kiszállítására nyílik lehetőség. Svájc részére legutóbb is több ezer hl *rosé bort* fedeztek le. (Rosé alatt főleg a kadarkát és egyéb piroszínű borokat értik.)

Említésre méltó, hogy Gyöngyösön, hol mindig leghamarabb szilárdulnak az árak, az osztrák borkiviteli hírek hatása alatt, pár nap alatt az 1,8 filléres Malligand-fok ár felugrott fokozottan 2 fillérré. Annyi bizonyos, hogy ha a várva várt szilárdulás megjön, nem ti-zedekkel, hanem jó néhány fillérral emelkednek az árak, mert ki fog derülni tavasz elejére, hogy mennyire kevés bor termett. Jelenleg az alacsonyfokú kistermelői borárak fokozottan 1,65 fillérről 1,9 fillérrig, míg az uradalmi borok árai fokozottan 2,1 fillérről 2,6 fillérrig mozognak. Édes borokért 45—60 fillért kérnek, minőség szerint. A földmivelésügyi minisztérium, — mint jelentettük — legutóbbi rendeletével megtöltötte a direkttermő, azaz Noah, stb. fajtájú szőlők boraiból főzött borpárlatnak borkezelési és borjavítási célra való felhasználását. Szőlőgazdákörök a rendeletet a szeszkeret győzelmének tudják be és a Szőlőgazdák Országos Egyesülete erő-lyes harcot készül indítani ellene.

Irsai M. József.

A kisbirtok termésadatai és ennek tanulságai

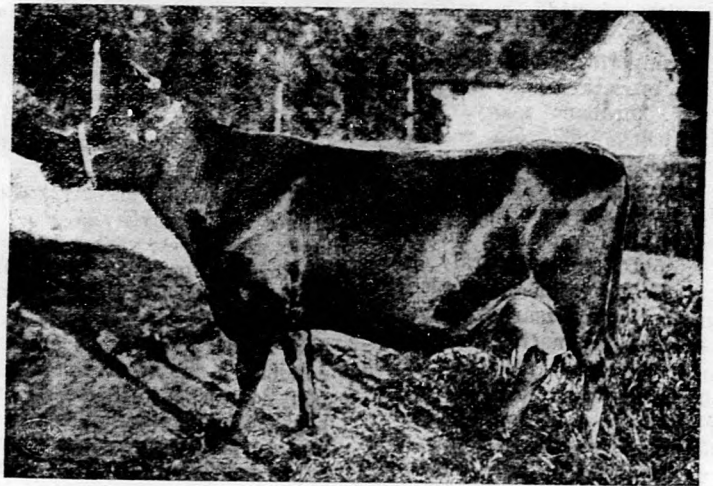
A földmivelésügyi kormány október hó 27-én hivatalos jelentést adott ki az idei évben az uradalmi és a kisgazdaföldeken elért gabonatermelés nagyságáról. A jelentés adatai szerint a buza átlagtermése volt az uradalmi földek katasztrális holdján 7.09 mm, kisbirtokon 5.69 mm. Rozs termett az uradalmaknál 5.43 mm, a kisgazdák-nál 4.47 mm kat. holdanként. Árpá-ból arattak az uradalmak 6.13, a kis-gazdák 4.81 mm-át, zabból pedig az előbbieket 6.22, az utóbbiak 5.06 mm-át egy kat. holdról.

Kétségtelen tehát, hogy a rossz idő-járás mellett egy más ok is szerepelt a kisgazdák alacsony termésátlagainál és ez a hibás talajmivelés. Akadnak már ugyan a kisgazdák közül is olyanok, kik kifogástalanul, sőt kitűnően gazdálkodnak, de ezek — sajnos — még ritka kivételek.

A talajmivelésben előforduló főhi-bákat érdekesen fejtegeti Legány Ödön, a híres növény-nemesítő:

„Ha egy község határában a kis-gazdaföldeket évek során át figyel-jük, azt látjuk, hogy a gabona tarlója még a tél derekán sincsen felszántva,

a legtöbb esetben azért, hogy legeltet-hessék, avagy hogy a tél folyamán ösz-szegyült istállótrágyát a tél végével a fagyos tarlóra könnyebben kihordhas-sák. De sok esetben nem is trágyázás miatt, hanem a munka kitolása miatt marad el az őszi szántás, a téli csapa-dék elraktározása, melyre a mi kli-mánk alatt különösen a tavaszi gabo-náknak és a kukoricának oly nagy szüksége van. A csak tavasszal, gyen-gén vagy egyáltalában nem trágyá-zott kukoricaföld tavasszal sekélyen megszántva és elégszer meg nem ka-pálva nem képes elegendő vízzel és tápláló anyaggal ellátni a rajta sínylődő kukoricát. Ezek miatt azután alacson-nyak maradnak a kukoricatermések.

Vörös dán tehén

Fokozza továbbá a bajt, hogy a leg-több helyen már az igényesebb lófogu kukoricákat termeli a nép. Pedig a későnéro tengeri épügy nem jó előve-teménye a buzának, mint a későnéro burgonya a rozsnak. A későnéro ten-geri késlelteti az utána következő őszi gabona vetését, főleg akkor, ha esős az ős. Az őszi szántás elmaradása, az elkéssetten beérő kukorica késői leke-rülése, végül a talajnak tápanyagok-ban szegény volta az oka elsősorban annak, hogy a múlt télen sok vetés ki-fagyott, ha pedig átszenvedte vala-hogy a telet, ritka maradt s így vagy ki kellett szántani vagy a tartós szá-raság miatt besült, gyomtanyákká alakult és tenyésztelepévé lett a leg-különbözőbb káros rovaroknak.

A kisgazdák-nál bevett szokás, hogy a kukoricát buza követi, majd ezt újra kukorica váltja fel; így megy ez foly-tonosan tovább s így a kisgazdaföld tulajdonképpen őszi szántást sohase kap. Ebből megérthető a nagy terméskülönbség, mely az uradalmi és a kis-gazdaföldeknél mutatkozik.

A rosszul mivelt föld érzi meg leg-

jobban a rossz időjárást, a szárazságot, de még a fagyot is. Mert miként a rossz viszonyoktól és betegségektől elsősorban a rosszul táplált, nem ápol-t ember pusztul el, úgy a rossz időjá-rásnak, a betegségeknek, a rovarkár-tevőknek is a rosszul táplált, gyengén művelt föld tud legkevésbé ellenállni“.

Apró jótanácsok

Gyümölcsösben ne vessünk lucer-nást, mert a lucerna kiéli a talajt és különösen sok vizet von el a fák tala-jából. Az évelő növényvel (lucerná-val) bevetett talaj éveken keresztül nem lesz munkálva s így a megülle-pedett talaj kevés vizet is fogad ma-gába, ha eső esik. Az se utolsó hiba, hogy a talaj nem szellőzik, ha időn-ként nem kapáljuk vagy szántjuk.

Vörös dán tehén. A dán mezőgazdák abból a vajból, tojásból és baconból (olvassd: békn-szalonná) éttek, melyet évtizedeken keresztül a londoni piacra szállítottak. A vajat, mely minősége révén világhírre tett szert, ennek az igény-telen kis tehénnek, a vörös dán marhá-nak tejből készítették. Alacsony, de nagyon mély és így zömök testű, sötét-szemű, fénylő barnavörös jószág. Tejter-melésben versenye kel akár a tenger-partok buja füvén legelő hollandival, akár a svájci havasok szimmentálijáival. Még negyven esztendővel ezelőtt csak közepes tejtermelő volt, de a tejellenőrző egyesületek munkája következtében a legjobban tejelő fajták közé került.

Elpusztult fa helyére lehetőleg ne ültessünk másikat, mert az előbbi az ot-tani talaj tápkészletét kiélte. Ha erre mégis kényszerítve volnánk, akkor az illető helyen a gödröt meg kell nagyobbi-tani, amennyire csak lehet. A gödröt a szokottnál jobban mélyíteni nem kell; elegendő az 1 méter mélység, de széles-ségben növeljük 2—3 méter átmérőre s a kihányt földet pótoljuk jó erőben levő, részben hiányt nem szenvedő szántóföldi földdel. Azt is megállapították, hogy ilyen esetben jobb alma után cseresznyét, cseresznye után körtét és szilva után al-mát ültetni.

SZIVÁRVÁNY

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Az ujoncok

Pattantus János bevonult az oláh ezredhez, mert szuronyok között kísérték oda. És vele ment kétszázötven dacos magyar, mert ő értük is elmentek az oláh csendőrök. A kétszázötven magyarra ráadták az oláh bugyogót, a zubbonyt, ráhúzták a bocskort, fejükbe nyomták az oláh sapkát, aztán letaszígták őket a kaszárnya udvarára.

Pattantus János elfordult, nem akarta, hogy szemében meglássák a könnyecseppet.

Az őrmester vezényelt, a kétszázötven magyar ugrált, mint a pojáca. Az őrmester fenékg üritette a magyargyűlölete mámorát. Ötven lépésre, kézben tartott puskával pihent egy szakasz katona.

A hadnagy későn kelt, elkésett a kivonulástól. A szája még csupasz volt, de a lelke már romlott. Odalépett a század elé és vezényelt:

— Futólépés!

A kétszázötven magyar futott, futott egy percig, két percig, tíz percig... Egy magyar kidőlt, bukfenecet vetett. Úgy maradt, ahogyan elájult. A hadnagy örjögve hadonászott:

— Gyorsabban! Mi lesz? Futólépés!...

A tikkadt futásba dörgő hang csapott: — Állj!

A kétszázötven fiu megállt, dacos lábuk alatt szinte megdobbant a föld. A hadnagy elsápadt:

— Ki vezényelt?

Pattantus János előlépett a sorból:

— Én!

— Bitang! — ordította a hadnagy rekedten és ütésre emelte kardját.

Pattantus János megmarkolta a kardot. Az éles golyóra töltött oláh szakasz a sor elé kanyarodott.

— Fogjátok el! — mutatott rá a hadnagy.

Pattantus János kifeszítette mellét, aztán az ájultan fekvő magyarra mutatott:

— Azon segítetek. Nekem elég lesz két szuronyos őr is.

És megindult az örök előtt. Késő délután volt, mikor a magyarok bevonultak a kaszárnyába. Körülülték az asztalt és nekiestek a gőzölgő ételnek. Valahonnan messziről keményrezgésű ének hangzott:

*Kossuth Lajos azt üzenté,
Elfogyott a regimentje...*

Az éhes magyarok felkapták a fejüket:

— Pattantus János hangja!... A fogdából.

A magyarok kezéből kiesett a kanál. Az étel kihílt... Már nem kellett senkinek. Az oláh napos futva rohant az ügyeletes tiszthez. Az őrséget sietve megkettőzték.

A következő percben a kétszáznegyvenkilenc magyar megindult a fogda felé...

NYÁRY ANDOR

Karácsonyi játékok készítése

Közeledik a karácsony ünnepe, mely a gyermekeknek sok örömet, a háziasszonyoknak sok gondot okoz. Az ő gondja az, hogy zavartalan örömnep legyen a Szenteste, hogy puha kalács legyen a fehér asztalon s a feldíszített karácsonyfa alatt mindenki megtalálja a Jézuska ajándékát.

A szűkrezabott pénztárcát sok szeretettel igyekeznek pótolni az édesanya, mikor a ház körül található színes rongyokkal, apró fadarabkákkal, dobozokkal körülvevén magát, addig furfarag, dolgozik, míg játékszoba, piroscsákós huszár, kirakós kocka nem lesz belőlük, hogy valóra váljék az apró emberkének karácsonyi álma. Mi is segítségére sietünk hát a Jézuskának, hogy mielőbb elkészülhessen a sok kedves ajándék, örömethozó meglepetés.

Mackó készítése. Maradék flanell, bársony- vagy posztódarabokat használhatunk fel hozzá, fehér, drapp vagy barna színben, azonkívül egy pár kis állatszemet veszünk a gyöngyösboltban (ha nincs, kis fekete, gömbölyű gomb is megteszi) s kevés kócot szedünk össze a kitöméséhez.

Az egyes testrészek szabásmintáját előbb papírra rajzoljuk fel, azokat kivágva, a szövetre helyezzük és kiszabjuk: a törzset, fejet, talpat kétszer, lábat, kart és fület négyszer. A kiszabott darabokat szőrös oldalukkal egymásra rakva, összegépeljük, az egyes testrészeknél kis nyílást hagyva a kitöméshez. Összegépelés után a darabokat kifordítjuk, keményen megtömjük kóccal és a nyílást bevarrjuk. A füleket nem tömjük ki, csak kifordítva jó erősen a fejre varrjuk és az orr

két oldalán elhelyezzük a szemeket. Az orr hegyét és az ujjak végét fekete pamutlall himezzük ki. A végtagok elhelyezésénél dróttal átszurjuk a törzs alsó és felső részét, annak kiálló végére erősítjük a két kart és lábat. A drót végét aztán karikába csavarjuk és szövettel körülvarrjuk.

A **babaszoba butorait** gyufaskatulyákból vagy másfajta kisebb-nagyobb dobozokból készíthetjük, úgy, hogy a dobozokat asztal, szék, kályhaalakra összerakva, az egészet valamilyen színű fényes papírral ragasztjuk be.

A **babaszobát** vékony falemezekből tákolhatjuk össze, úgyhogy a padlóját barnára mázoljuk, a falait és mennyezetét pedig fehérre meszeljük. Tarka rongyot kirojtva, szőnyeget is készíthetünk bele, a belerajzolt ablakra fehér kis tüllfüggönnyet teszünk, a falakra pedig kivágott, színes képeket aggatunk vagy inkább varrunk, nehogy a gyermek játék közben gombos-tüvel, szöggel megsértse magát.

KÁNYA TERÉZIA.

Ételreceptek

Hamis vesepecsenye. Háromnegyedkiló marhahúst megdarálunk, sóval, borssal fűszerezzük, pogácsákat formálunk belőle és lisztbe mártva, forró zsirban hirtelen kisütjük.

Burgonyamorzsa tojással. Egy kilogramm burgonyából, negyedkiló liszttel és 2 tojás sárgájával tésztát gyurunk. Nagy lábosban vagy tepsiben zsirt hevítünk s az ujjnyi vastagra kinyújtott tésztát belecsuszatjuk. Ha a tészta alja megpirult, megfordítjuk, majd darabokra szagatjuk és megcukrozzuk.

Daragombóc. Félliter vizet forralunk, abban 10 deka zsirt felolvasztunk, megszózzuk és folytonos kavarással mellett félkiló darát főzünk bele. Addig keverjük, míg a dara a lábastól el nem válik. Akkor gombócokat formálunk belőle és kifőzzük. Kevés zsirban hagymát piritunk, tálaláskor a gombócra öntjük és piritott zsemlyemorzsával leöntve, aszalt szilvával adjuk asztalra.

Napnyugát...

*Fordul a föld, a két sarka billen,
Nincs semmi zár az ajtókilincsen.
Surran az este, lába se koppan,
Bukik az árnyék hangtalan, holtan.*

*Utolsó lobban a láthatár még,
Nyeli a lángot messzeség, árnyék.
Biborpárasán párolog a lég,
Nagy fátyolködben vérzik ott az ég.*

*Összeolvad a felhő az éggel,
Becsukja szótlan, fekete kézzel.
Rőt kezek nyúlnak hegyeken át,
Bezárják lassan a nap kapuját...*

TÖRÖK SÁNDOR
(Jászfelsőszentgyörgy)

Kapuvári (Sopron-megyei) kézimunkapárnák

H I R E K

Királyasszony vagyok...

*Királyasszony vagyok,
Álmo: királynője,
Csakhogy a palástom
Bánatból van szöve,
Kinokból van szöve.*

*Alantról kerültem
Ilyen magas sorba,
Mert hisz koldus voltam,
Szépségek koldusa,
Örömök koldusa.*

*Most hát nagy ur vagyok!
Koronás királynő!
Örök birodalmam
Sok-sok báránnyelű,
Minden báránnyelű.*

*Kincsem is van bőven,
Arannyal fizetek!
Nékem hullnak mind le
Az őszi levelek,
Arany falevelek.*

*És én bőkezűen,
Pazarló fenséggel,
Mind megosztom őket
A sárral, esővel,
A köddel, esővel.*

SZILÁGYI MAGDA (Kosd)

Letagadják...

*Letagadják, hogy van Isten
Odafenn az égen.
S földi istent szolgálnak már
Nagyon, nagyon régen.*

*Kivetkőzik már az ember
Régi mivoltából,
Az ördöggel cseresznyézik
Nemsoká' egy tálból.*

*Én nem hiszem, hogy nincs Isten
Odafenn az égen;
Mert már akkor nem teremne
Több virág a réten.*

*Nem hajtana, ha tavasz jó,
Zöld lombot az erdő,
Nem engedne boldog lenni
Engem a Teremtő!*

ROBOTKAY LAJOS (Tar)

Kitüntetett tüzoltók. A belügyminiszter a tüzoltás és mentés terén negyedszázadon át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított *diszkrét* a következőknek adományozta: a *szécsényi* önkéntes tüzoltóság kötelékébe tartozó *Regős* János parancsnoknak, a *dozmati* önkéntes tüzoltóság kötelékébe tartozó *Király* István parancsnoknak és *Horráth* Gyula szertárosnak, a *gyöngyösorosi* önkéntes tüzoltóság kötelékébe tartozó *Tóth* Gyula parancsnoknak, valamint *Lukács* József és *Berzsenyi* József őrparancsnokoknak, a *gyöngyösi* önkéntes tüzoltóság kötelékébe tartozó *Hornyák* Béla és *Toldy* József őrparancsnokoknak.

Magyaros formaruha a budapesti középiskolák tanulóinak

Héjj Imre dr. országgyűlési képviselő esküvője. Héjj Imre dr. országgyűlési képviselő december hó elsején tartotta esküvőjét Budapesten az Egyetemi templomban *Szabóky* Maecukával, *Szabóky* országgyűlési képviselő leányával. A fényes nászmenetben résztvettek *Szabóky* Jenőné, *Schandl* Károlyné, *Draskovich* Ferencné, *Schandl* Károly dr., ny. államtitkár, *Rubinek* István országgyűlési képviselő. A díszes nászmenet *Sztranyavszky* Sándor dr. és *Hoyos* Miksa gróf, a két násznag zárta be. Az esketési szertartást *Hász* István dr. tábori püspök végezte, aki magasszárnyalású beszédben a pápa áldását adta az új párra. Az esküvő után a *Nemzeti Egység Pártjának* Esterházy-utcai helyiségében szükkörű családi vacsora volt. A kalocsai gazdák nevében a *Gyöngyös* *Bokréta* két kalocsai tagja verses felköszöntőt mondott és a *gyöngyös* fityulával ajándékozta meg az új házasságot.

Lebontották a sióagárdi és mőzsi cigánytelepet. A sióagárdi cigánytelepről egy kiütéses tifuszban megbetegedett cigányt szállítottak a szekszárdi közpórházba. A vármegye alispánjának intézkedésére vesztgár alá helyezték a sióagárdi és mőzsi cigánytelepeket, az összes cigányokat kopaszra nyírták-borotválták, fertőtlenítették, majd a környékbéli községekbe helyezték el őket szigorú felügyelet alá. Az erélyes intézkedések után mind a két cigánytelepet lebontták és elhamvasztották.

Radnai Nándor igazgató-tanító ünneplése Etes községben. A nőgrádmegyei *Etes* bányaközségben november hó 25-én lélekemelő ünnepség folyt le a bányaközségben. *Radnai* Nándor, a salgótarjáni bányatársulat kötelékébe tartozó etesi bányaiskola igazgató-tanítója huszonöt éves szolgálati jubileumát ünnepelte. A jubiláns hosszú szolgálata alatt megalkotta az *olvasókört*, a *daláradát*, *kaszinót* és sok más közérdekű szolgálatot tett egy a községnek, mint a bányának. Az ünnepségen ott volt a környék és

a telep színe-java, kik szeretettel vették körül az ünnepeket és elhalmozták virágokkal, emléktárgyakkal. Az ünnepség után szászterítékes díszében volt, ahol *Krupár* Géza bányafőmérnök, a *Nemzeti Egység Pártja* helyi elnöke a *Kormányzó* *Urta*, *Chikán* János plébános a tantestületre, *Vadkertly* Béla bányaiskolai tanító *Róth* Flóris bányafőtanácsosra, *Mohai* István bányamester az ünnepekre mondtak pohárköszöntőket.

Halálos vérmérgezést okozott a nádszál. *Radakovics* János 33 éves *rábapatonai* uradalmi munkás nádat vágott a Rába partján. Munka közben megcsuszott, belezuhant a nádasba és az egyik nádszál keresztül-furta jobb lábát. A súlyosan sérült munkást beszállították a győri közpórházba, ahol azonban már nem tudták rajta segíteni, vérmérgezés következtében meghalt.

Hazatért a magyar tengerjáró gőzös Alexandriából. Az első magyar tengerjáró hajó: a *Budapest*, megérkezett az elmúlt napokban *Alexandriából* és befutott a csepelszigeti szabadkikötőbe. Első útján 330 tonna gyapotot, rézarút és terményeket hozott. A hajó megérkezésénél nagy tömeg verődött össze. A fogadásban megjelent ifjú *Horthy* Miklós, a Magyar Egyiptomi Kereskedelmi Rt. részéről, *Domonyi* Móríc, a MFTR vezérigazgatója és *Jordán* Dezső miniszteri tanácsos. A kikötés után *Domonyi* Móríc üdvözölte *Mladita* Árpádot, a kereskedelmi minisztérium kiküldöttjét, aki a minisztérium megbízásából első útjára elkísérte a *Budapestet*. Örömmel kell beszámolni arról, hogy a *Budapest* tengeri útján fényesen bevált.

Halálmodot választhatnak az észtsországi halálraitélték. Észtországban a halálraitélték négyféle *halál-nem*: *akasztás*, *felbelövés*, *lefejezés* és *méreg általi halál* között választhatnak. Az a két halálraitélt, akire ezt a törvényt első ízben alkalmazták, a méreg általi halált választotta.

Kun Bélát kiutasították Dániából. A gyászosemléki magyarországi tanácskörtársaság vezérét, *Kun* Bélát, akit az oroszok nemrégiben kineveztek a skandináviai kommunista propaganda vezetőjévé, három napig titkos kopenhágai tartózkodás után kinyomozta a rendőrség és letartóztatta. *Kun* Bélát kiutasították az ország területéről és már vissza is utazott Oroszországba.

Hőforrás, mint hajléktalanok menhelye. Érdekes felfedezésre jutott a *debreceni* rendőrség a legutóbb megtartott éjszakai razzia során. A hőforrás Sámsoni-uti levezető árkában negyven teljesen meztelen embert találtak, akiknek csak a fejük látszott ki a meleg vízből. Fejüket pedig rongyokkal bugyolálták be, hogy meg ne fázzanak. Valamennyien hajléktalanok, akik éjszakánként a melegvízes árokban alusznak. Az is kiderült a kihallgatásuk alkalmával, hogy esténként valóságos csata folyik a vízzel telt árok mellett a jobb helyekért. A felfedezés nyomán a város körében mozgalom indult meg a hajléktalanok közből épült menhelyének kibővítése iránt.

Öngyilkosság dinamittal. *Abdalon Pintos* buenos-airesi (Délamerika) lakos öngyilkossági szándékából dinamittöltényt helyezett szájába és cigarettára gyújtott. A következő pillanatban puskán egy aranyfog maradt meg belőle.

ELADNÉK :

3 pengő beküldése esetén szállítok postán, csomagolva, portómentesen bárhova: 1 drb. I. oszt. csemege **szőlőjótványt**, vagy 50 drb. I. oszt. csemege **gyökeres hazait**, 10 drb. beszteci szilva, dió, vérmogyoró, vagy bírs **csemetét**; 500 drb. jejenye-, nyár-, vagy nemesfüz **dugványt**; 20 drb. gyökeres **málna-tövet**, vagy 50 drb. **málnadugványt**. Cim: *Békéfi László elemi iskolai igazgató, Zala-koppány.*

I. osztályu szőlőoltványok, gyökeres és hazalak, gyökeres vadveszők miniszteriumi engedély és felügyelet alatt álló telepekről garancia mellett: Rip. Portális és Rip. Berlandieri, Teleki 8 B. alanyon, azonnali vagy tavaszi szállításra a legolcsóbban beszerezhetők; szaktanácsokkal ellátott árjegyzéket díjtalanul küldök. Cim: *Tóth János, Abasár, Rókushegy-ú. 303. Lakás: Visontai szőlőhegy; Heres-m.*

Eladnék egy darab tenyészgazolványos, igen szép **tenyészibikát**. Cimem: *Györfly Béla, Köveskál, Zala megye.*

VENNÉK:

Vennék I. és II. osztályu Rip. Portális és Rip. Berlandieri, Teleki 8 B. alanyon sima vesszőt; árajánlatot kérek, esetleg személyesen is a helyszínre elmennék. Cim: *Tóth János, szőlőoltvány-telepe, Abasár, Rókushegy-ú. 303. Lakás: Visontai szőlőhegy, Heres-m.*

Vennék egy használt, teljesen férgmentes **Schöberl-ágyat**. Cim: *Péter Jenő, Zalaistvánd, u. p. Szepetk; Zala-megye.*

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Van-e kilátás a közeljövőben arra, hogy az árvászékhez 1912-ben befizetett 17.000 koronát teljes értékben visszakapjam, esetleg hány százalékban valorizálják? 2. Hadikölesönkötvény után már fizetik a járadékot. Hová forduljak segélyért? (W. J., Széchenyi). — **Felelet:** I. Egyelőre semmi kilátás nincs arra, hogy az árvászéknel békében elhelyezett készpénzt valorizálják. 2. A hadikölesönsegélyt a belügyminisztérium adja. A kérvényt az előjáróság utján kell benyújtani.

Kérdés: Miskaroló keze alatt elpusztult állatért hogy lehet kártérítést venni, ha az állatnak semmi vagyona nincsen? Tekintve, hogy többeknek csinált kárt, hogy lehetne tőle az engedélyt megvonni? (6604. sz. előfizető, Tótkomlós). — **Felelet:** A kárt megtéríteni tartozik, ha azonban a kártérítést behajtani nem lehet, úgy nincs mit csinálni, kár az eljárási költségért. Ha több ilyen eset fordult elő, akkor az állatorvosnak kell intézkedni az engedély elvonása iránt.

Kérdés: Védett birtokom van, de az állami segélytől elegendem, mert adósságom járáshíről megállapítás szerint nem volt harmincszorosa felül. Hogy szól az idevonatkozó rendelet? (S. P., Kerkanémet-falu). — **Felelet:** A rendelet értelmében, ha a védett birtokkal együtt házas beltelke is van a védett birtokosnak, úgy a házadó-alap 30 százalékat kell venni, mint olyan összeget, amely a házas beltelke kataszteri tiszta jövedelmének felel meg. Az Ön esetében tehát, ha a közölt adatok helytállóak, 144 pengő házadó-alap 30 százaléka 43.20 pengő, ehhez hozzáadva a kataszteri tiszta jövedelmét; 16.04 pengőt, összesen 59.24 pengő. Ez ingatlanainak kataszteri tiszta jövedelme. Ennek a 30-szorosa 1772.20 pengő. Önnek a tartozása pedig 1630 pengő, ami tehát a kataszteri tiszta jövedelem harmincszorosát el nem éri s így szó sem lehet az állami adósság átvállalásáról.

Kérdés: Vettem két ökröt, se ekém, se szekereim nincsen. Köteles vagyok-e közmunkaadót fizetni? (B. P., Nagybárkány). — **Felelet:** Ha a közmunkavállaló Önrre is kivetették, meggyőződésünk szerint, sikerrel fellebbezhet, ha kimutatja, hogy Önnek se ekéje, sem szekere nincsen s a két ökröt édesapja ökrével együtt egy fogatban használja.

Kérdés: 1. Az OFB által kiosztott 4 hold föld után köteles-e 25 százalékos hadirokkant az 1933. és 1934. évekre 51 pengő adót fizetni? 2. Az OFB által kiosztott 2 hold föld 1933. évi és 1934. évi törlesztése fejében 86 pengőt kérnek. Köteles vagyok-e ezt megfizetni? (K. F. B., Mátradereske). — **Felelet:** 1. Földadót tiz holdon aluli ingatlanulajdonos fizetni nem tartozik. Ha tehát a kérdéses adó földadó, úgy az nem jár. 2. Ami az OFB által kiosztott föld után járó díjakat illeti, e tekintetben az OFB e tárgyban kiadott határozata az irányadó. Ha a kivetés az OFB határozatával nem egyezik, úgy az OFB-nál keresen jogorvoslatot.

Kérdés: OFB által kiosztott házhelyre épült ház harmadik gazdája vagyok. A ház árát kifizettem. A házhely ára is ki van fizetve a községnek. Telek-könyvileg azonban egyikünk nevén sincs. Nekem van adósságom. Elárverezhetik-e a házat, ha az telekkönyvileg a nevemen lesz? (V., Sásd). — **Felelet:** Ha az OFB az ingatlant Önnek juttatta, úgy az meg nem terhelhető, csak a föld után kifizetett járandóságok, az adók és az ingatlanra épített ház építkezéséből folyó tartozás fejében.

Kérdés: Fiamat iparostanoncnak akartam adni. A kétheti szokásos próbaidő után azonban a mesterrel nem tudtam megállapodni, mert havi 30 pengő koszt-pénzt és még egyéb fizetéseket kért fiam után. Ezt nem vállaltam s a fiamat hazavittem. Most egy hónap elteltével felszólít az említett iparos és a kétheti, reggeli nélküli koszt-pénz fejében 15 pengő megtérítést kér. Annak idején írásban felszólítottam, hogy van-e valami kötelelő és csak most választott. Jogos-e ez a követelés? (G. J., Vág). — **Felelet:** A helyi szokások döntenek el azt, hogy próbaidő tartamára az inas után koszt-pénzt kell-e fizetni és ha igen, mennyit? A napi 1 pengő itt mindenesetre túlzottnak látszik.

Kérdés: 1. A tiz katasztrális holdnál nem nagyobb birtokkal rendelkező gazda, vagy ha ugyan a 10 holdat meghaladja is a vagyona, 100 korona kataszteri tiszta

jövedelme nincsen, köteles-e a folyó évi földadóját megfizetni, illetve el van-e engedve? 2. A földadó elengedésénél tisztán a földnek a kataszteri tiszta jövedelmét veszik, vagy pedig a házadó alapjától is számítanak hozzá valamit? (K. B. J., Macconka). — **Felelet:** 10 kat. holdnál nem nagyobb ingatlan földadóját, amelynek kat. tiszta jövedelme 100 koronát meg nem halad, a kormány úgy a múlt, mint az idei évre elengedte. Ezen földadó elengedésénél tisztán a földnek kataszteri tiszta jövedelmét veszik mértékül, a házadó-alapból nem számíthatnak hozzá semmit.

Kérdés: Védett birtokos vagyok, de a védettséggel járó szolgáltatásokat sem bírom már fizetni. Mi történik, elárverezhetik-e, ha az adóját még pontosan fizetem? A birtok fele rozsoló terem, de az a nyáron a szárazság következtében kiszült, másik fele szőlő, ez meg kifogyott a termésből és a munkadíjat sem hozza be. Tanácsot kérek, hogy mitévő legyek? (Egy előfizető). — **Felelet:** Ha a védett birtoka után a rendeletben meghatározott szolgáltatásokat sem tudja teljesíteni, úgy kiteszi magát annak, hogy a hitelezők a védett birtok minőségének megszüntetését kérik, amit, ha a bíróság kimond, minden kedvezményét elveszti s ingatlanait elárverezhetik. Ezért vagy fizesse meg a rendeletben előírt szolgáltatásokat, vagy forduljon a közfelügyeleti hatósághoz a helyi adóhivatalnál benyújtandó kérvénnyel, amelyben a szárazságra és a rossz termésre való hivatkozással kérjen tartozásai törlesztésére egy kis haladékot. Ha az elemi csapatokat megfelelő közügyi bizonyítványokkal igazolja, úgy reménye lehet, hogy a haladékot megkapja.

Kérdés: Mint védett birtokos, megkapom-e a 15 százalékos jutalmat, ha a kataszteri tiszta jövedelmemnek a kétszeresét letörlesztetem? (2609. sz. előfizető, Tiszaroff). — **Felelet:** Csak a kataszteri tiszta jövedelem kétszeres szorzatán felüli tőketörlesztésért jár tőketörlesztési jutalom.

Kérdés: OFB által kiosztott házhely árát 30 pengős buzaáron kaptam. Azóta a buza ára leszült. Lehet-e kérelmezni, hogy a mai viszonyoknak megfelelően szabják ki az árát? (6812. sz. előfizető). — **Felelet:** Ha a házhely árát túlmagasan tartja, az OFB-nál kérheti annak leszállítását. Második kérdése a tartásdíjra vonatkozóan, érthetetlen. Sziveskedjék azt részletesebben kifejtetni.

Kérdés: Ha haszonélvezővel bérleti szerződést kötök, annak halála után felbontja-e az árvászék a bérleti szerződést, tekintettel arra, hogy a birtoktulajdonos

Arany- és ezüstpénzek ára

1934 december hó 4-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 36 fillér; kétkoronás 72 fillér; ötkoronás 1 pengő 68 fillér; régi egyforintos 90 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 35 pengő 60 fillér; 10 koronás 17 pengő 40 fillér; Napoleon-arany 34.80—35.35 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő 90 fillér.

Szinarany kilogrammja: 5960—6051 pengő.

Színezüst kilogrammja: 90 pengő.

— örököse kiskoru? (Hü olvasó, Győr.) — **Felelet:** Ha anyósa bármilyen haszonbérleti szerződést is köt, az ő halálával tényleg megszűnik, hacsak most előre hozzájárulását nem adja az árvaszék ahhoz a kiskoru nevében is, hogy a haszonélvező halála után a szerződés a kiskort is kötelezze. Ez azonban nem valószínű, hogy az árvaszék már most előre kötelezettséget engedjen vállalni a kiskorunak, így mindenesetre számítani kell arra, hogy az anyós halála esetén a helyzet bizonytalanabbá válik és a kiskoru akkori gyámjával kell majd új szerződést kötni s azt az árvaszékkal jóváhagyatni.

Kérdés: Védett birtokos vagyok. 2900 pengő be nem kezeletett tartozásom után 2610 pengőt törlesztettem és így véleményem szerint nekem tőketörlesztési jutalom jár. Most azt az ellenvetést tették, hogy nem jár utána, mert nincs a tartozás bekezeletve. Van-e jogom a jutalomra? (A. I., Orgovány). — **Felelet:** A vonatkozó rendeletekben semmi rendelkezés nincsen, amely kizárná a védett birtokos tőketörlesztési jutalmát abban az esetben, ha az illető tartozás a tartozások bejegyzésénél véletlenül nem került bele a telegkönyvbe s ezért véleményünk szerint a tőketörlesztési jutalomra Önnek jogos igénye van. A tőketörlesztési jutalmát a Pénzügyi Központ állapítja meg s mindaddig, amíg a Pénzügyi Központ ezt a megállapított jutalmat nem tudatja, az illető hitelintézet sem irhatja jóvá a tőketörlesztési jutalmat.

Kérdés: A biztosító-intézetek adnak-e ez évben halasztást a díjfizetésre, vagy van-e olyan rendelet, amely erre kötelezi őket? (Sz. J., Mezőtárkány). — **Felelet:** Csak jószántukból adnak, mert semmi törvényes intézkedés nincsen, amely arra őket kötelezné. Legfeljebb a végrehajtási eljárás során a bíróság tud némi haladékot adni, ha a végrehajtást szenvedő igazolja, hogy aszály, vagy egyéb előre nem látható természeti csapás miatt tartozásának egyelőre nem tud eleget tenni.

Kérdés: 1. Kölcsönadott pénz után valaki uszorkamatot szedett még akkor is, amikor a birtokosokat védő rendelet megjelent. Ezért az illetőt feljelentették, aki megtorlásul felmondta összes kölcsöneit. Köteles vagyok-e, mint védett gazda, az egész kölcsönt visszafizetni? 2. Köteles vagyok-e védettségem dacára még mindig 8 százalékos kamatot fizetni neki? (Egy tízéves előfizető). — **Felelet:** 1. Ön, mint védett birtokos, 4 százaléknál magasabb kamatot nem tartozik fizetni. Ehhez jön még 1 százalékos tőketörlesztés. A felmondásnak nincsen Önrel szemben olyan hatálya, hogy most már a tartozást nyomban vissza tartozik fizetni, mert amíg védettség alatt áll, addig a mindenkorai rendeletekben meghatározott fizetéseknel többet nem tartozik teljesíteni. Jótállója azonban, ha ő nem védett birtokos, megfizetni tartozik a kölcsön a felmondáskor, ha nem rendes, hanem készfizető kezességet vállalt Önért.

Kérdés: Mit tehet a bank, ha a védett birtokos a kamatot nem képes megfizetni? (5268. sz. előfizető). — **Felelet:** Kérheti a bíróságnál a birtok védettségének megszüntetését.

Kérdés: Községünkben sertéslegelő nincs. Ez évben egy grófi birtokot egy bankigazgató megvett. Van-e jogunk ahhoz, hogy pénzünkért igényt tarthassunk egyméhány ezer ötre sertéslegelőre.

tés céljára? Ha igen, hol kérvényezzük? (B. F., Felső-Hérs). — **Felelet:** A földművelésügyi minisztériumban kell kérvényezni, hogy az állam elővásárlási jogot gyakoroljon a sertéslegelő céljára szükséges darab földre.

Kérdés: 1. Tavasszal építeni akarok a tanyámon, kell-e ahhoz engedély? 2. Adóm háromnegyed része ki van fizetve, mégis lefoglalták 4 ökrömet. Miért olyan szigorúan velem szemben, mikor másnak még 8 évi adóhátraléka is van? 3. A vagyonváltást még 1921-ben befizettem. Mi történtik azokkal, akik még nem fizettek be semmit? (B. J., Jászárokszállás). — **Felelet:** 1. A tanya építéséhez az előljárási engedélyre szükséges. 2. Sajnos, a községi előljárási nem mérlegelheti, hogy ki milyen adófizető, hanem köteles eleget tenni annak a felsőbb utasításnak, hogy a hátralékokat végrehajtás útján biztosítsa. Egyébként megnyugtatóan közöljük, hogy olyanoknál ki van zárva az adóhátralék, akiknek van lefoglalható vagyonuk. Csak olyan egyéneknél lehetséges, hogy több évre hátralékban maradjanak s az adóhátralék tekintetében egységességet kössenek, akiknek lefoglalható vagyonuk nincs, így adóhátralékuk megfizetésére nem szoríthatók. 3. Akik még nem fizették be, azokon kamatokkal együtt be fogják hajtani.

Kérdés: Anyánk meghalt 1933. évben, de az egyik örökös hadiárva, akinek apja még nincsen holtánnyulvánitva s még mindig nem tudtuk hozzájutni az örökséghez, pedig már minden illetéket befizettünk. Mit tegyünk? (H. L., Kisdörögse). — **Felelet:** A hagyatéki eljárást kell a közjegyzőnél, illetve a járásbírósnál megszervezni.

Kérdés: Milyen szerekkel lehet a patkányokat eredményesen irtani? (Sz. J., Domoszló). — **Felelet:** A patkányok irtására többféle módszert is igénybe kell venni, hogy eredményt érjünk el: így patkányfogó kutya és macska tartása, a lyukaknak ivergeserepekkel és kátránnyal betömése, csapdák felállítása, mérgező anyagok (foszfor, tengerihagyma) keverése husos, vagy darás eleséghez oly helyen, hova más állat nem jut.

Kérdés: A legelőről hazakerült marháim több helyen megrögzedtek, hogyan lehet a férgeket belőlük kiirtani? (Polgári Kör, Alpár). — **Felelet:** A tevekkel belepett részeket le kell nyírni s 5–6 naponként bekenni petróleum és olaj egyenlő arányú keverékével. Ha már tetvek nem mutatkoznak, akkor abba lehet hagyni a bekenést.

Kérdés: 1. Fajalfaját szeretnék ültetni, melyik fajok a legjobbak és mi a nevük? 2. Hova kell a gyümölcsfákat helyesen ültetni, hogy idővel jó hozamuk legyenek? (S. P., Kerkanémet).

Tömegtirtásra

Lucillus:
patkányirtó
porácsa
hatása csodás.

Rendeljen egy próbaadagot, majd nem ingyen: 85 fillér beküldése ellenében szállítjuk **WONISCH** Patkányirtó vállalat, Budapest, VIII., Salétrom-utca 10.

— **Felelet:** Az Ön vidékére ajánlott alfajfajta: Batul, Téll aranyparmen, Jonathan, Londoni pepin. 2. A gyümölcsfa ültetésénél fontos a kellő mélységű (80 cm) és átmérőjű (1 m.) gödör, a gyökérkéreg megmetszése; a gyökerek közé porhanyós föld tömése, tavasszal a jó beiszapolás.

Kérdés: Van-e szakkönyv, amely a tojás konzerválásával foglalkozik és mennyibe kerül? (K. I., Sur). — **Felelet:** A tojásnak eltartásáról nincs külön könyv. Erről szólnak a nagyobb baromfityenészeti könyvek, melyek azonban nem olcsók. A tojások konzerválásáról lapunk is többször közölt cikket; így olvashat erről 1934 november 4-iki számunk 10. oldalán. A tojások tiszta, híg mézsztejbe sülyesztendők, úgy, hogy ez a felső tojásokat is 3–4 centiméterrel ellepje. Idővel egy szilárd réteg képződik így a mézstej felületén, mely megvédi a tojásokat a romlástól.

Kérdés: 1. Tyukjaim belférgesek, mivel gyógyítsam őket? 2. Miről lehet megismerni a libának a gunárt a tojótól? (Egy hü előfizető). — **Felelet:** 1. A tyúk balesatornájában különböző orsóférgesek szoktak előfordulni. Kihajtásukra legjobban bevált a gyógyszerfárakban „Avalban“ név alatt árusított készítmény; ebből az állat testének 1 kg-jára 1 cm³-nyit kell beadni félnapl koplaltatás után. A beadás célszerűen, Rekord-feeszkendő végére illesztett, lúdtollvastagságú gummicső segítségével történik. A feeszkendőbe szivott gyógyszerfolyadékot a gummicsővön át feeszkendezzük be a csirke kinyitott száján keresztül a nyelőcsőbe, miközben egy segédkező a csirkét lábánál és szárnyánál fogva tartja. 2. A gunár nagybubostű, élénkebb mozgású, bátrabb fellépésű, vastagabb fejű, hosszabb nyakú, élesebb hangu, mint a tojólud. Ha idegenből jött gunárral csukják össze a kérdéses ludat, akkor rögtön verkednek, ha ez utóbbi gunár és elmarad a veszekedés, ha az utóbbi tojó.

Kérdés: Van-e olyan szakkönyv, amely a törpegyümölcsfák metszésével foglalkozik és mennyibe kerül? (P. R., Kaposvár). — **Felelet:** Nem ismerünk olyan könyvet, mely kizárólag a törpefák metszéséről szólna; egyéb gyümölcstermelési tudnivalókat is részletesen közöl Mahács Mátyas: „Gyümölcstermelés és értékesítés“ című könyve, melynek ára 10 pengő. Kapható kiadóhivatalunkban, az ár és 40 fillér portóköltség előzetes beküldése mellett.

Kérdés: 1. Pillangós takarmány-e a baltacim? 2. Lehet-e agyagos talajban bura után baltacint vetni löhere helyett? 3. Kell-e vetés után a baltacint vashoránál megfogasolni, meggerblyézni, vagy meghengerelni? 4. Lehet-e csillagfűrtöt tavasszal zöldtakarmánnyal elvetni feketé, erdei, kötött talajon? (B. P. A., Nagybárcány). — **Felelet:** 1. A baltacim pillangós takarmánynövény. 2. Ahol löhere megerem, ott nem gazdaságos baltacint termelni, mert ez jó talajon nem versenyezhet a löherével, vagy lucernával; ez utóbbiaknak termelőképessége nagyobb. A baltacim csak a száraz, köves, silány talajokra való. 3. A baltacimet árpával, mint védőnövénnyel kell vetni. A megfogasolást ősszel és tavasszal a már megkaszált baltacimföldön kell eszközölni. 4. A csillagfűrt nem való zöldtakarmánnyal, mert szára és levele keserű anyagot tartalmaznak. Zölden zöldtrágyának való, tehát alászántásra.

Kérdés: 1. Egymás között akarjuk állatainkat biztosítani, jó-e ez az eljárás? 2. Elő van-e írva, hogy a tenyésztőket az uradalmakból kell beszerezni? 3. Hová kell fordulnunk az állatok törzskönyvezése végett? 4. Hízó sertésem nem táplálkozik rendszeresen. Mi ennek az oka és mit adjak neki enni? 5. Mi az oka, hogy mindig csak hétfőn kapjuk meg a „Vasárnap”-ot? (B. B., Zsurk). — **Felelet:** 1. Jobb lenne, ha állataikat a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítanák. Felvilágosítást ott (Budapest, Üllői-ut 1.) szívesen adnak. Ha csak néhányan állnak össze e célból, akkor nagy összeggel kell hozzájárulni, hogy az esetleges kár pótlására kellő pénz együtt legyen. 2. Nincs az előírva, hogy csak uradalomból szabad venni bikát, vagy kant, de tény az, hogy az uradalmaké jobb szokott lenni. Tenyészapaállatért pedig, mint azt már oly sokszor megtört, nem szabad a pénzt sajnálni. 3. Törzskönyveztetés céljából forduljunk a gazdasági felügyelőhöz. A jót törzskönyvezik; ha nem törzskönyvezik, akkor annak van oka. Kérdezzék meg csak a gazdasági felügyelőt, majd ő megmondja az okát. 4. Mert csak tengerit adnak neki, ezt pedig megunja. Adjanak felerészben úrpát, felerészben tengerit, vagy egyharmad úrpát és kétharmad tengerit. 5. Mi a lapot pénteken délután adjuk postára, így csak a postán szenvedhet kérésítési késedelmet.

Kérdés: Lehet-e hat elemi iskolai végzettséggel a csendőrségnél felvételre jelentkezni? (Ifj. S. A., Szentdomonkos). — **Felelet:** Nem lehet.

Kérdés: Budapestről Alexandriába való kiutazásnak mennyi az utiköltsége és milyen iratok beszerzését teszi szükségessé a kiutazás? (Sz. A., Tapolca). — **Felelet:** A vasúti menetjegy ára Budapesttől—Triesztig gyorsvonat harmadik osztályon 45 pengő. A harmadosztályú hajójegy pedig Trieszttől—Alexandriáig 260 pengő. A kiutazáshoz utlevél váltása szükséges, amelynek kiállítási díja 20 pengő. Ehhez az összeghez járul még a jugoszláv, valamint az olasz átutazási és az egyiptomi beutazási vízum költsége. Felszólítását nagy terjedelme miatt nem közölhetjük. Az Eladnék—Vennék rovatban csupán néhány soros közlemény díjmentes közreadását igényelhetik előfizetőink. Másik két kérdésére jövő számunkban válaszolunk.

Kérdés: Hol kaphatok darabonként kanadai nyárfát? (R. M., Zemplénvárad). — **Felelet:** Forduljon közvetlenül levélben a környékükön működő legközelebbi m. kir. állami erdőigazgatósághoz s ha ezeknek nincsen a kérdéses fából, úgy ajánljuk Kolauch Károly faiskoláját (Szeged, Petőfi sugár-u. 84.); megrendelésnél hivatkozzék lapunkra.

Kérdés: 1. Mennyi idő eltelté után köteles a Fogyasztási Szövetkezet a tagok által felmondott üzletrészt kifizetni? 2. Hány százalék vonható le az üzletrészből a tartalékalapra? 3. Ha a szövetkezet a kilépő tagnak az üzletrésztől kereskedik, köteles-e a törvényes 5 százalék kamatot fizetni? 4. A szövetkezeti igazgatóságnak el kell-e fogadni a tag lemondását? (R. A., Gyönyöshalász). — **Felelet:** 1. Az üzletrészt az üzleti év végére, a jelen esetben február hó 1-ig lehet felmondani, a kifizetés időpontja azonban, a fennálló törvényes rendelkezések értelmében, csak 1936 december 31-ike lesz. 2. Nem vonható le semmi.

3. A szövetkezet az üzletrészzel nem kereskedik és ezért kamatot sem köteles fizetni. 4. Igen.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

N. F., Esztár. Sokat kell még olvasnia, tanulnia és fejlődnie, amíg eléri a közönlőség mértékét. Tanulmányozza szorgalmasan a Vasárnap-ban közölt verseket. — **M. F., Albertirsa.** Az utolsó négy hónapban (a 32-ik számtól kezdődőleg) Önnek három verse jelent meg. Ennél többször ezidő alatt sem másnak, sem Önnek nem jelent meg verse. Nemsokára sor kerül a negyedikre. — **D. J., Mezőkövesd.** Sajnos, őszi versekkel bőven elláttak bennünket olvasóink; más tárgyat kérünk. — **H. P. E., Kerecseny.** Közlését tudomásul vettük. — **Sz. S., Bolhó.** A hűtlen szívű kisleány-t olyan sokan megénekelték már és jobban, mint a beküldött sorok. Más tárgyu verset kérünk. — **V. B. L., Döge.** Rejtvényei jók; verseire később kap választ. — **Ifj. K. B. J., Döge.** Jókivánságait hálásan köszönjük és tiszta szívből viszonzzuk; rejtvényeiből közlünk. — **S. M., Tótkomlós.** Kérdése ügyében forduljon a járási népgondozó kirendeltséghez, ahol részletes felvilágosítást fognak nyújtani Önnek. — **R. K., Czap.** Ön 1927 szeptember hó 21-ike óta előfizetője lapunknak.

T R É F Á K

A szomorúság oka

Kohn bánatos arccal ül a kávéházban. Odalép hozzá Grün és megkérdi: — Miért vagy olyan letört, Samu? Kohn nagyot sóhajt: — Az orvos azt mondta, hogy a feleségemnek négy hétre el kell utaznia. — Ugyan kérlek, hisz az a négy hét egy-kettőre elmúlik. — Hiszen éppen ez az, ami elszomorít.

Csak így!

— Még mindig haragban vagy az anyósoddal? — Dehogy, már rég kibékültünk. — És mi volt az ok a kibékülésre? — Elváltam a lányától.

Végzetes félreértés

Két jóbarát találkozik az utcán. — Hogy lehet az, — kérdi az egyik — hogy te az özvegy Ötvenesné-t vetted el, mikor a lányát akartad elvenni? — Na igen, — sóhajt a másik — de itt egy félreértés történt. — És pedig? — Amikor háztűznézőbe mentem el hozzájuk, véletlenül a nagymama jött élembe és attól kértem meg a lányát.

Jó kis halottkém

Egy halottkémet megkérdezték, mi-ből állapítja meg, hogy valaki meghalt? — Abból, — hangzott a válasz — hogy ilyenkor az egész háznép sír.

Gyermekszáj

Mórickát megkérdi a tanító az iskolában:

— Miért lógatja ki a kutya a nyelvét, ha melege van?

— Hogy a farkát egyensúlyozza vele, — feleli Móricka.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

19 éves csinos
(—es)

(Beküldte Mozsár Ferenc.)

2. Szórejtvény.

LÉZVÉN B tejtermék
(n = t)

(Beküldte Henszel Mihály Nyiregyházról.)

3. Szórejtvény.

pompa indulatszó lakoma
(o = ó)

(Beküldte Robotkay Lajos Tarról.)

4. Szórejtvény.

magyar város csipesz
(e = é)

(Beküldte Pál György Kenderesről.)

5. Szórejtvény.

Gellér.

(Beküldte az edelényi katolikus olvasóközösség.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával az 52-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 46-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Péti Só.** 2. Szórejtvény: **Ágyu.** 3. Szórejtvény: **Szélhámos.** 4. Szórejtvény: **Pipadohány.** 5. Szórejtvény: **Péter és Pál.**

Megejtették: V. Balogh László, Henszel Mihály, Fodor József, Edelényi olvasóközösség, Pál György, Haragozó M. Istváné, Perce Rókus, Cseppentő Imre, Kovács Bálint, Bánki Horváth Sándor, Bódi Géza, ifj. Szita Mihály, ifj. Nagy Sándor, Vezér Emil, Fekete Imre, Ferenc János, Kopács István, Fördös Margitka, Molnár János.

Jutalomkönyvet nyertek: **Haragozó Istváné (Mesterszállás), Molnár János (Igar) és Fördös Margit (Markotabödöge).**

A 47-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. DECEMBER 9—15.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap XII. 9

0.15: Hírek. 9.15: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Deák János dr. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Szegedi Farkas József cigányzenekara. 13.50: Hanglemezek; komoly zeneművek. 14.30: 1. „A tagok jogai és kötelességei szövetkezetekkel szemben.” Ihrig Károly dr. előadása. 2. „Az 1934. évi borok helyes kezelése.” Fuchs Elemér előadása. 15.20: A magyar-olasz válogatott labdarúgó-mérkőzés második félidőjének közvetítése Milanóból. Beszélő: Puhár István. 16.40: Lakatos Árpád szaxofonozik, zongorakísérettel. 17.10: „Magyar várkastélyokról.” Mariay Ödön előadása. 17.40: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 19: Sporteredmények. 19.10: Szímműelőadás a Studióban: „Az új földesur.” Színház 5 felvonásban. Jókai Mór regénye után írta Hevesi Sándor. 20.45: Hírek, stb. 21: Basilides Mária dalestje. Zongorán kíséri Polgár Tibor. 21.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; szó- rakoztató zene. 23: Heinemann Sándor jazz-zenekara.

Hétfő 10

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Régi magyar írások.” (Felolvasás.) 10.45: „Rossz fogak mint súlyos betegségek okozói.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Vágó Boriska és Kertay Ferenc énekel; zongorakísérettel. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Szmirnov Szergej balaljkazenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diáklélorája: „Olvasunk együtt.” Németh László előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Gyenes László és Pethes Imre.” Pataky József előadása. 17.20: Kalmár Rezső és Balázs László szalonkintettje. 18: Német nyelvoktatás. 18.25: Bercsenyi Irén cimbalmozik. 18.55: „Jászberényi kürt.” Körkép Jászberény jelenéről és múltjáról. Móricz Zsigmond utirajza. 19.30: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése. Beethoven-est. Szünetben: Hírek. Utána: Időjárásjelentés. 21.40: Hanglemezek; táncdalok. Közben: „Bem tábornok halála.” Részlet gróf Bem Kobán Vladimírnak, a lengyel hadsereg ny. őrnagyának. „Bem apóról” című könyvéből. 22.50: Berkes Béla cigányzenekara.

Kedd 11

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Szudáni négerek között.” (Felolvasás.)

10.45: „Célszerű és olcsó karácsonyi ajándékok.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: A Mária Terézia I. honvédegyezred zenekara; szórakoztató zene. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Héldervári Ferenc cigányzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Az angol nevelés.” Ottilik György előadása. 17.30: Timkó Margit magyar nőtánc zongorázik. 18: Francia nyelvoktatás. 18.25: Az Operaház előadásának közvetítése: „Walkür”. Zenéjét és szövegét írta Wagner Richard. Az I. felv. után: „Magyar ünnepi játékok”. Fellner Alfréd ismertető előadása. A II. felv. után: Hírek. Az előadás után: Időjárásjelentés. Majd: Bura Sándor cigányzenekara. 23.20: A Mándits-jazzzenekar műsora, Orbán Sándor énekszám- maival.

Szerda 12

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Vadászati tanácsok a múlt század elejéről.” (Felolvasás.) 10.40: „Vízilóvadászat.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Endre Béla szólókvartettje; karének. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Antal István zongorázik, Setét György hegedül, zongorakísérettel. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: A rádió diáklélorája: „A vándorló gótok”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „Watteau”. Farkas Zoltán előadása. 17.30: Rigó Jancsi cigányzenekara. 18.45: „Kirándulás a középkori Angliába.” Lovik Károly előadása. 19.15: Székely Mihály énekel, zongorakísérettel. 20: „Emlékezés Justh Zsigmondra”. Irta Sydney Carton. 20.35: Budapesti Hangverseny Zenekar; szórakoztató zene. 22: Hírek, stb. 22.25: Hanglemezek; műdalok, operettrészletek. 23: A Bachmann-szalonkintett műsora.

Csütörtök 13

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „A vérnyomásról.” (Felolvasás.) 10.45: „Mai kis lexikon.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Rác Kovács Lajos cigányzenekara. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Budapesti Koncert Szalonzenekar. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: B. Czeke Vilma meséi: 1. „Az édesanya szíve.” 2. „Bike bünhődése.” 16.45: Időjelzés, stb. 17: Zajtay Artur dr. előadása: „Az okszerű takarmányozás.” 17.30: Seregély Irma hárfázik. 18: Angol nyelvoktatás. 18.30: Balázs Béla szalonzenekarának műsora. 19: „Mintha imádkoznánk.” Dallos Sándor elbeszélése. 19.25: Hanglemezek; operettrészletek. 20: Diszeloadás közvetítése a Soproni Városi Színházról. Utána: Hírek, stb. 22.50: Veres Lajos cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.

Péntek 14

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Időszertü apróságok.” (Felolvasás.) 10.45: „Ifjúsági közlemények.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Schwarz János és fia: János és Oszkár különleges hangszereken játszanak. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Zenekari hangverseny. 14.40: Hírek, piaci árak. 15: A 63. m. kir. állami sorsjáték húzásának közvetítése a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóságról. 16.10: A rádió diáklélorája: „A porcellán.” 16.45: Időjelzés, stb. 17: „A háztartásról.” Vizváry Mariska előadása. 17.30: Hanglemezek; tánczene. 18: Sportközlemények. 18.10: Gyorsírótanfolyam. 18.35: Elek Szidi énekel, zongorakísérettel. 19.15: A rádió külügyi negyedőrája. 19.30: „A magasság hatása az emberi szervezetre.” Tóvölgyi Elemér dr. előadása. 20: A Budapesti Szimfonikus Zenekar hangversenye; magyar zeneművek. Szünetben: Hírek. Utána: Időjárásjelentés. 22.30: Ilinczy László jazz-zenekarának műsora, Szántó Gyula énekszám- maival. 23: Kőczé Antal cigányzenekara.

Szombat 15

0.15: Hírek. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: „Elfelejtett magyar írók műveiből: Justh Zsigmond Párisról.” (Felolvasás.) 10.45: „Ki volt az első rimkovács.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: A rendőrség zenekara; szórakoztató zene. Közben: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Hetényi-Heidelberg Albert—Buday Dénes—Sebő Miklós triója. 14.40: Hírek, piaci árak. 16.10: „Ezermester-műhely.” A Rádióélet ifjúsági lélorája. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Első Budapesti Citerakör. 17.45: Mit üzen a rádió? 18.20: Bertha István szalonzenekara. 19: „Volt már telefonközpontban?” Helyszíni közvetítés a „József” automataközpontból. 19.45: Magyar nőtánc. Előadja Ury Anna, Cselényi József és Magyary Imre cigányzenekara. 21: Egyfelvonásos vígjátékok. 1. A hősszerelme. Vígjáték 1 felvonásban. 2. „Az orr”. Bohózat 1 felvonásban. Irta Szőlőssy Zsigmond. 22.20: Hírek, stb. 22.40: Hanglemezek; operarészletek.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, december 9, délután 14.35—15.05: Előadás. — Hétfő, december 10, este 19.45—21.10: Zenekari hangverseny. 21.15: Hírek. — Kedd, december 11, este 19.40—20.05: Előadás, 20.10—21.10: Szórakoztató zene. 21.25: Hírek. — Szerda, december 12, délután 19—19.30: Előadás. — Csütörtök, december 13, délután 17.05—17.25: Hírek. — Péntek, december 14, este 20.15—21.30: Szórakoztató zene. 21.35: Hírek. — Szombat, december 15, este 17.50—18.15: Szórakoztató zene.

A diák honvéd

Kis regény ★ Irta: Móricz Pál

3

— Fiaim, csak nem hagyjátok a pogány osztrákok kezében a Megváltó keresztjét? — kiáltásával annyira föl-lekésítette a honvédek, hogy a branyiszközi véres hegyhátról a besáncolt császáriakat valóságosan leseperték. Aki sebesülten, holtan ott nem maradt, hadifogságba nem esett, mind egy szálig elfutott az osztrák. A branyiszközi döntő győzelem folytán Görgey tábornok hadserege előtt Eperjes—Kassa felé, a Nagy Magyar Alföldre megnyílt a szabad ut. A szél-aknai csorbát, gyalázatos vereséget a csongrádi zászlóalj ködmönös honvédei kiváltképpen kiköszörülték önfeláldozó hőies viselkedésükkel — Branyiszkónál. Görgey tábornok felesége maga ajándékozott aranyzóttos nehéz selyem zászlószalagot. Görgey-né csak ennyit himzett erre a drága, dicsőséges szalagra: „Branyiszkozó, 1849 február 5.”

A szeged-csongrádi fűrgé honvédeknek ezentul már ez lett a kedves nótájuk:

*Kossuth Lajos sarkantyuja,
Nem aluttam az éccaka;
Még az éjjel se' aluszk:
Mert a Vindigrécöt várom.
Éljön a magyar!*

Amikor pedig a mámoritó szép tavasz jöttével — diadalt-diadalra aratott Görgey tábornok borostyánkószorus dicső hadserege — levetették és halomra hányták a téli meleg gunyát, zsíros, piszkos ködmönt, mert hiszen annyi volt abban az élődi féreg, a kövér tetű, hogy megmozdult az óriási ködmöntömeg... Majd amikor tüzet raktak alá, sercegve, az éjig lángolva — férgelivel együtt — elégett a piszkos, büzhödött, zsíros bőr- és szőrtömeg, amely a kegyetlen téiben sok derék, vitéz honvédek megmentője volt a téli Tátra fagyasztó jég- és hóbirodalmában, az iszonyatos viharzások és hajszoltatások között.

Kápolnánál, Isaszegnél, Budaváránál, Komárom mellett, ahol csak a hazáért, a magyar nemzet szabadságáért verekedni, viaskodni kellett, mindenütt ott volt, ott harcolt a szegedi piarista kollégium volt jeles diákja, a kis Koncz Antal deák, akiből a hosszú harcok folyamán valóságos honvédkáplár lett. Hajh, de Temesvárnál mégis lehanyaglott a drága, dicső magyar zászló, Világosnál meg porba hullott a büszke honvédlógó s végig is tapostak rajta... Erdőkön, mezőkön sirva szaladt keresztül a Világos felől kerekedett hullófekete szél. Világosnál tette le a fegyvert a büszke, vitéz honvédse-

reg. Tulajdon hazája földjén bujdosó lett ezentul sok vitéz honvéd. Koncz Antal káplár Lugosnál már őrmester volt, hosszu kardot csörtetett. Amikor pedig már a magyar szabadságharc szent ügye elveszett, az alig 17 éves honvédőrmester Soborsin-Facset tájékán váratlanul összetalálkozott öreg honvédtüzér-tüzemester apjával, aki a szabásharc kezdetétől mindig a déli harctéren szolgált a honvédek között. Az édesapja, a kövér, potrohos, öreg Koncz tüzemester, az ötvenedik esztendőn tul járt. Külön saját fogatja is volt s amikor a többi rongyos, éhes, gyaloghonvéd széledező csoportjaiban meglátta, felismerte fiát, a Tónit, csak keseredetten elkáromolta magát:

— Fiam, hát te is itt vagy?! No, gyere fel a kocsira, hiszen ugyis vége már mindennek...

— Apám, édesapám! — A gyerek-honvéd felzokogott, majd a kocsira mászott, amely liba, pulyka, tyuk, kacska, malac és más egyéb inyenységekkel volt tele. Az öreg Koncz atyus nem hiába szolgált vagy tizenhárom esztendeig a császárt, mint tüzér, de tudta, hogy mi a jó falat...
— Fiam! — szót megindultan az öreg tüzér — ezeket most hazafias kötelességünk elfogyasztani, mert ha mi meg nem esszük, megeszi az el-lenség.

— Édesapám, ami tőlem telik, az evésnél is helytálló! — felelte némileg mosolygósabban a kiéhezett diák-honvéd, aki a sok féligsült csőtengeritől, fanyar szilvától már csakugy kornyadozott. Ámde, nem sokáig lakmározhattak a finom falatokból, mert egy üldöző lovas osztrák csapat rajtuk ütött s bizony le kellett szállani a minden jóval teljes kocsiról. Az osztrákok lovastól, málhástól, malacostól, pulykástól lefoglalták, elvették az öreg tüzemester kocsiját. Csupán annyit engedtek meg az öreg főágyusnak, hogy egy nagy zacskó tarhonyát és egy füstös serpenyőt leemelhetett a kocsiuülés alól.

— No, most már nem pusztulunk éhen, fiam! — szót némileg földerülten az öreg tüzemester, aki, mint telivér szegedi magyar, azt tartotta, hogy akinek tarhonyája, serpenyője van, az sohasem fekszik le ebéd és vacsora nélkül.

A szegedi magyar ugyanis sóval, paprikával, némi szalonnával a legizletesebb leves-ételt tudja főzni a tarhonyából s ha még krumpli is jön hozzá, a pörkölt, krumplis tarhonyát akár a csanádi püspök is megeheti. Aki a fogoly honvédek közül sőt, pap-

rikát, szalonnát, krumplit adott, mindnyája részesülhetett az öreg Koncz tüzemester tarhonya főzetjéből, amely valóban egyik legtáplálabb, jóízű száraztészta készítmény.

A rabságra hajtott szegény honvédek, jóllakott hassal már vigabban dudolgatták a szomorú, bus katonanótát:

*Hidegön fujnak a szelek,
Lehullnak a falevelek:
Sok édesanya fölszönné,
Ha ja fíját mögmönthetné...*

Mert akkortájt bizony megint csak sok magyar katonafiut hiába vart haza az édesanyja... Az életben maradt honvédek császár-katonájának fogták. A szegedieknek, csongrádiaknak akkortájt ismét ilyen szomorú, bus volt a nótájuk:

*Száz ágon nincsen levél,
Tisza szélén nincsen legény;
Mind elvitték császár katonájának,
Kit huszárnak, kit bakának.*

Amikor a Maroshoz értek a fogoly honvédek, az osztrákok, mivel ők meg lovon voltak, nem igen keresték a sekélyesét a víznek. Éles karddal neki hajtották a sebes, nagy víznek a szegény honvédet, de mert az öreg Koncz tüzemester nem tudott uszni, elsodorta az örvénylés. Bizony a Maros álnok vizébe pusztult volna az öreg katona, ha fia, a fiatal Koncz őrmester nyakon nem kapja, ki nem menti a vizodrásból. A fiatal Koncz Tóni ugyanis nem hiába született a szegedi híres Tisza mellett, megtanult, jól tudott uszni.

Folytatjuk.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, december hó 9-én. Állat- és kirakodóvásár: Kisujszállás.

Hétfő, december hó 10-én. Állat- és kirakodóvásár: Bares, Cece, Dunapataj, Füzesabony, Irsa, Kismarja, Nagyoroszi, Ricsé, Szabadhidvég, Szirák, Vajszló, Várpalota, Vásárosnamény. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Magyarkezi (bizonytalan), Nagyszakácsi. — *Marha- és kirakodóvásár:* Szepetk. — *Kirakodóvásár:* Nagymaros.

Kedd, december hó 11-én. Állat- és kirakodóvásár: Dunapataj, Gönc, Pápa, Szirák. — *Kirakodóvásár:* Mád (bizonytalan).

Szerda, december hó 12-én. Állat- és kirakodóvásár: Abaujszántó, Jászberény, Pápa, Sárospatak, Székesfehérvár. — *Állatvásár:* Csorna.

Csütörtök, december hó 13-án. Állat- és kirakodóvásár: Hajdudhász, Jánk, Keszthely, Nyírábrány, Nyírbátor, Sarkad, Villány. — *Állatvásár:* Deveser. *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Körmend. — *Marha- és kirakodóvásár:* Vásárosmiske. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Diósgyőr.

Péntek, december hó 14-én. Állat- és kirakodóvásár: Csongrád, Sarkad, Szarvas.

Szombat, december hó 15-én. Állat- és kirakodóvásár: Csongrád, Szarvas, Tápiógyörgye.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BATHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak december hó 4-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 16.15—16.40, 78 kg-os 16.30—16.55, 79 kg-os 16.45—16.70, 80 kg-os 16.55—16.90, felsőtiszai 77 kg-os 15.80—16.15, 78 kg-os 15.95—16.30, 79 kg-os 16.10—16.45, 80 kg-os 16.20—16.55, duna-tiszai, fehérmegyei, dunántúli 77 kg-os 15.65—15.80, 78 kg-os 15.80—15.95, 79 kg-os 15.95—16.10, 80 kg-os 16.05—16.20.

Pestvidéki *rozsa* 12—12.10, egyéb 12.30—12.50; *sörépa*, elsőrendű 17.50—18.75, másodrendű 16.25—17, harmadrendű 15.25—15.75; takarmányárpa, elsőrendű 13.80—14, másodrendű 13.50—13.70; *zab*, elsőrendű 14.10—14.20, másodrendű 13.90—14; *tengeri*, tiszántúli 10.70—10.90; buzarkorpa 10.50—10.65; 8-as liszt 13.60—13.80 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* márciusra: 16.05—16.06, májusra: 16.36—16.38.

Rozsa márciusra: 13.08—13.10, májusra: 13.40.

Tengeri májusra: 11.24—11.26 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. ((Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. heti jelentése.) A heremagvak piacán a szokásos üzlettelenség érzetű hatását. *Lucernamag:* A piac további alakulására kétségtelenül döntő befolyással lesz, hogy a francia áru német behozatalának tényleg nem lesznek-e akadályai. *Lóhere.* Az árak véleményes vásárlásokra emelkedtek. Élénk keresletnek örvendett az elmúlt héten *muharmag*, melynek ára néhány hét leforgása alatt 40 százalékkal emelkedett. A kivétel megélékülése, valamint a malmok fokozottabb vásárlásai folytán *kölesekben* is szilárd az irányzat, ami különösképpen vöröskölesnél érzetű hatását, míg a hántolási célra belföldön kevésbé kedvelt fehériköles aránylag olcsóbb. *Szudánfűmag* ára nem változott, a kínálat nem számottevő. — *A budapesti áru- és értéktözsde hivatalos jegyzései nyersárúkról 100 kilonként budapesti paritásban:* Köles, fehér 12—13, vörös 12—13, vegyes 11—11.50; repce 23—24; napraforgó, fehér 17—18.50, vegyes 13.40—13.50; lenmag, nagy 23.25—24, kis 21.25—22, tökmag, nagy 21.50—22, kis 17.50—18.50; mák (kék) 46—47; borsó, Vikt. 27—29, expressz 18—20; lenese, nagy 28—42, közép 26—28; bab: fehér, gyöngy 14.50—15, dunai szokvány 13.75—14.25, dunántúli szokvány 13.50—14.50, felsőm. szokvány 12.75—13.25, gömbölyű fűrj 14—15, hosszú 3.50—4; lucernamag 148—165; lóhere 135—147.50; muharmag 11.75—12.75; tavaszi búkköny 20—21 pengő métermázsánként.

Abtrakarmánypiac. Árpakorpa 11.50, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12.50, buzarkonkoly 11, konkolydara 11.50, lenmag-

pogácsa 14, napraforgópogácsa 12.75, repcepogácsa 9.25, szárított répaszelet 9.25, rozskonkoly 9.50, rozskorpa 10.50, rozstakarmányliszt 13, tökmagpogácsa 14.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 6—7.30, harmadrendű, csomagolásra 4.50—5.80, sarjuszéna 5.50—6.60, muharszéna 6.50—7.40, lucernaszéna 8.80—9.50, zabosbükönyszéna 6.50—7, alomszalma, elsőrendű 4.70—5, másodrendű 4.20—4.40 pengő métermázsánként.

Círcsaszakál. Uradalmi prima tétel 37—40, kistermelői prima tétel 33—35, béles szalma, átlagárban 15—19 pengő métermázsánként. *Círcsmag* 9.25 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosókörök. Elsőrendű jármosókör (tarka) és beállítani való tinó 40—44, elsőrendű belföldi jármosókör (fehér) 40—44, másfél éves tinók 38—40, másfél éves üszök 38—40, fiatal, friss fejős tehén 50—55 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Borjuvásár. Elsőrendű 76—80, kivétel 83, másodrendű 70—75, harmadrendű 53—68 fillér métermázsánként élősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 210—350, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 175—280, alarendelt 20—170, vágó 15—100 pengő darabonként.

Juharak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg sulyban 40—45, prima, fiatal bárányok, darabonként 40—42 és fél kg sulyban 44—48 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, darabonként 3 kg sulylevonással.

Nyersbőr. Az árak nem változtak.

Szész és szeszitalok. A szeszárak változtatások. A szeszületben e héten az olcsó borpárlatajándatok folytán a finomított szesz forgalma megcsappant, a többi szeszkatégoriákban azonban változatlan volt a forgalom. A *gyűnőlepálinka*üzletben az üzletmenet e héten csendesebb volt, *törkölypálinkát* 2.90—3 pengőig ajánlották. *Szilvórium* 3.60—370, *seprőpálinka* 3.30 pengőig volt forgalomban. Az árak 10,000 literfokenként, III. táblázat szerint, plusz 3 százalékos forgalmi adó nélkül értendők.

Vágómarhavásár. Bika, magyar, harmadrendű 20—26, tarka, elsőrendű 48—49, másodrendű 33—47, harmadrendű 24—30, ökör, magyar, másodrendű 38—49, harmadrendű 27—28, tarka, elsőrendű 56, másodrendű 36—50, harmadrendű 27, tehén, magyar, másodrendű 33—42, tarka, elsőrendű 51—56, másodrendű 32—50, harmadrendű 23—31, bivaly, magyar 16—28, növendék (éves) 30—48, kicsontozni való 15—20 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Prima 340 kilogrammon felül 83—85, középminőségű 64—67, silány 54—58 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Tej és tejtermékek. Tejeles tej 32, lefőltözött tej 8—10, tejszín 240—280, tej-

fel 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 220—280, szedett vaj 200—220, tehéntúró 50—80, juhsajt 150—200, grói 220—250, trapista 160—220, emmentáli 240—340 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő baromfi:* Tyuk 1.50—2.50, csirke 0.75—2, káppan 1.50—2, ruca 2—3.50, pulyka 2—3.50 pengő darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyuk 1.20—1.50, csirke 1.50—2.20, ruca, hizott 1.10—1.30, lud, hizott 1—1.20, pulyka, hizott 1—1.40, libamáj 2—6 pengő kilogrammonként. Teatojás 9—12, főztojás és apró 7—8 fillér darabonként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 1.16—1.32, sózott, kenyér 1.30—1.60, füstölt 1.40—1.80, hajt 1.20—1.40, tepertő, zsíros 1.40—2, sertézsír, helybeli 1.30—1.40 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 1—1.40, harcsa 2.60—4 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus. Szarvascomb 2—2.40, gerinc 3—4, lapocka 0.80—1.40, többi része 0.40—0.50, őz, gerinc 3.60—4.50, comb 2—2.80, többi része 0.50—0.60 pengő kilogrammonként. Nyul, szőrben 2.50—3.50, fácán 1.80—2.50, fogoly 1.80—1.40 pengő darabonként.

Fűszer, mák, méz, szappan. Paprika, édes, nemes 3.20—4, félédes 2.80—3.20, rózska 2.40—3, erős 1.60—2.40, mák, kézi 0.68—0.80, pergetett méz 0.96—1.40, házi szappan, szín 1—1.20, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárga répa 12—20, petrezselyem 12—24, zeller 16—30, kalarábé 10—20, karfiol 20—50, vöröshagyma, makói 8—12, közönséges 8—10, fokhagyma 60—110, cékla 8—20, fejeskáposzta 4—10, savanyított káposzta 20—28, kelkáposzta 8—16, vöröskáposzta 8—20, fejessaláta 8—24 (1 drb.), torma 40—100, burgonya. Gűlbaba 10—12, őszi rózska 8—10, nyári rózska 10—12, Ella 6—8, kifli 14—20, tömör csiperkegomba 120—200, száritott gomba 400—1000, tök, főző 10—20, sütőtök 8—16, sóska 12—24, feketeretek 8—20 fillér kilogrammonként. Hónaporetkek csomóként 8—12 fillér.

Gyümölcs. Alma 36—64, körte 50—70, kötözött szőlő 120—280, dió 80—140, dióbél 280—300, mogoróébél 280—320, héjazott mandula 310—560, gesztenye 40—60 fillér kilogrammonként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára december hó 4-én. Az első szám azt az összegzet jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összegzet jelenti, mely nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1700—1730; dollár 342.60—346.60; kanadai dollár 344—345; holland forint 234.40—234.50; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Cseh korona 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.65—65.25; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL